

Gândește-te la polaritate
Raportul trans-național

SAY:
„BYE, POLARITY“

Co-funded by
the European Union

Continut

1	Introducere	1
2	Polaritate și polarizare	1
2.1	Definiție și scopuri	Error! Bookmark not defined.
2.2	Situația curentă în țările partenere	3
2.3	Punctul de vedere pan- european	Error! Bookmark not defined.
3	Tratarea temei în învățământul gimnazial	Error! Bookmark not defined.
3.1	Metodologia de colectare a datelor calitative	Error! Bookmark not defined.
3.2	Rezultatele interviurilor cu profesorii	11
3.3	Concluziile interviurilor	Error! Bookmark not defined.
4	Exemple de bune practici: Idei inițiale cum să se integreze problema polarizării crescânde în predare	18
4.1	Abordarea metodologica	Error! Bookmark not defined.
4.2	O colecție de bune practici din țările partenere și UE în ansamblu	Error! Bookmark not defined.
5	Concluzii și pașii următori	34
6	Referințe	36

1 Introducere

Raportul este realizat ca parte a proiectului Erasmus + „bye, Polarity: Thinking beyond Polarity for Europe united in diversity”, care va fi implementat în perioada ianuarie 2022-decembrie 2023.

Creșterea polarizării în Europa și în întreaga lume occidentală este o problemă în creștere. Nu numai că politica și opiniile politice se depărtează, ci și în societate și în viața de zi cu zi, o diviziune devine din ce în ce mai evidentă prin polarizarea crescândă. În special în vremuri de criză (pandemia Corona), sunt de așteptat tendințe în creștere de polarizare. Lumea noastră este din ce în ce mai caracterizată de volatilitate, incertitudine, complexitate și ambiguitate. Acest mediu este descris ca așa-numita lume vuca, care este caracterizată de căutarea unor răspunsuri clare, simple și populiste, punând astfel bazele polarizării sporite. Scene înspăimântătoare precum năvălirea Capitoliului din SUA în ianuarie 2021 sau revoltele recurente din suburbiile franceze, precum și teoriile conspirației în creștere în jurul crizei Covid sunt indicatori ai polarizării tot mai mari. Cu toate acestea, pentru ca societatea noastră să stăpânească provocările viitorului, are nevoie de coeziune, capacitatea de a vorbi, empatie și diversitate ca o oportunitate pentru soluții holistice. Tinerii, în special, sunt foarte impresionabili în ceea ce privește tendințele de polarizare, pe de o parte, dar, pe de altă parte, pot avea și o mare influență pozitivă asupra mediului lor. Elevii nu trebuie să se simtă lăsați în urmă sau împinși, iar profesorilor trebuie să li se ofere instrumente adecvate pentru a-i ajuta pe elevi să facă față polarizării tot mai mari online și offline.

Cercetările preliminare ale consorțiului au arătat că nu există materiale adecvate de învățare și predare care să poată fi utilizate în școlile secundare într-un mod transversal și cu prag scăzut. În plus, nu există materiale de învățare care să pregătească tinerii pentru polarizarea masivă a rețelelor sociale și să-i ajute să facă față utilizării rețelelor sociale și să le folosească în mod pozitiv.

Proiectul *bye, Polarity* se concentrează în special pe platformele folosite de elevi, asupra cărora adulții și profesorii nu mai sunt adesea capabili să păstreze o privire de ansamblu. Este important să reducem acest decalaj. Din acest motiv, comunitatea educațională consideră că este esențial să se abordeze problema polarizării crescânde și nu doar să sensibilizeze tinerii și profesorii cu privire la problema polarizării din ce în ce mai mari, ci și să îi formeze pentru a fi ambasadori ai ideii de bază „uniți în diversitate”.

2 Polaritate și polarizare

2.1 Definiție și scopuri

Termenul de „polaritate” descrie, în contextul social-istoric, opoziția în cadrul relațiilor internaționale, a două concepte, opinii, obiecte etc. Cuvântul „polaritate” este folosit în multe domenii, și reprezintă o dualitate, care ia în considerare dezvoltarea fenomenelor în direcții opuse, dar care se află într-o relație

de interdependență. În acest context, polaritatea poate fi considerată un proces social, fiind influențată de politicile sociale, precum și de membrii societății, într-o direcție negativă sau pozitivă.

Polarizarea este efectul polarității, care este prezentă peste tot și ia forma unui fenomen cu care societatea trebuie să se confrunte zilnic. În concluzie, este necesară o cooperare cu mai multe părți interesate pentru a aborda polarizarea. Toate părțile interesate implicate trebuie să participe la coordonarea informațiilor și acțiunilor, mai ales atunci când polarizarea atinge cote îngrijorătoare.¹

În contextul educațional, polarizarea se poate observa în situațiile din mediul școlar, pe care elevii le provoacă dintr-un motiv sau altul și cu care personalul școlii trebuie să le facă față. Profesorii se confruntă adesea cu polarizarea în clasă. Discuția care face obiectul acestei cercetări este despre modul în care putem dezvolta conștientizarea studenților cu privire la polaritățile predominante în politică și societate și le putem oferi abilități-cheie pentru a le face față critic, într-un context în care elevii vor simți din ce în ce mai mult această polaritate.

Ne propunem să oferim exemple de bune practici, pe care profesorii și elevii să le poată urma, pentru a dobândi abilitățile necesare pentru a deveni conștienți de polaritate și a o accepta ca pe un fenomen care se întâmplă peste tot în lume și care trebuie integrat în viața noastră. În contextul polarității în creștere, profesorii sunt cei care, împreună cu consilierul școlar, au datoria să facă față acestei provocări: ei sunt cei care își întâlnesc elevii zilnic și sunt primii care se confruntă cu afirmațiile lor polarizante. Este evident că efectele polarității politice și sociale se resimt și în mediul școlar. Elevii au, de asemenea, nevoie de îndrumare pentru a înțelege aceste efecte ca realități care trebuie integrate și acceptate în viața de zi cu zi, deoarece nu pot fi prevenite și nu ar trebui să fie luptate.

Pentru ca activitățile interactive să fie percepute ca plăcute și, mai presus de toate, sigure de către toți elevii, profesorul trebuie să creeze și să mențină valori comune în grupul de elevi. Deși este evident că nu toți elevii vor împărtăși aceste valori, ei cel puțin le vor respecta deoarece sunt o regulă socială a clasei. Urmând regulile stabilite, facilitate de profesor, elevii vor învăța să se asculte între ei, ceea ce duce la o comunicare eficientă care reduce conflictele. Pe de altă parte, dialogul poate fi o provocare, deoarece profesorii fac declarații care pot genera sau întări anumite situații. Profesorul ar trebui să manifeste empatie și înțelegere, oferind argumente sau soluții, dar și să-și ia mai mult timp pentru a rezolva problemele. Este important ca toți elevii să se simtă în siguranță și sprijiniți și să rămână la ideea de a forma o echipă cu profesorul coordonator al echipei de clasă.

Din păcate, aceste reguli și valori sociale comune stabilite nu sunt aplicate tot timpul și referirea sporadică la ele îngreunează respectarea acestora. Mai mult, conflictele apar atunci când există o comunicare slabă sau nu există un interes real de a găsi soluții împreună. Când apare polaritatea, toți profesorii, nu doar directorul, au obligația de a o identifica și de a încerca să discute cauzele care au condus la aceasta.

Polaritatea există nu numai între elevi, ci și între personalul școlii sau între părinți. În acest caz, respectarea regulilor școlare și a eticii duce la incluziune și munca în echipă. În acest context, rolul directorului este esențial. Directorul trebuie să medieze conflictele de îndată ce apar și să se asigure, prin exemplu personal, că politicile școlare sunt respectate. Întrucât studenții sunt adulți, este relativ ușor să organizezi cursuri de polarizare pentru a dobândi abilități de rezolvare a conflictelor. O altă modalitate de a evita polaritatea în cadrul personalului didactic este introducerea unor activități de team-building care să asigure o legătură strânsă între membrii grupului și să stabilească obiective comune.

¹ https://ec.europa.eu/home-affairs/system/files/2019-11/ran_polarisation_management_manual_amsterdam_06072017_ro.pdf

Deloc de neglijat este polaritatea care ia naștere între părinți în afara instituției de învățământ însăși, dar care afectează vizibil climatul mediului educațional. Din moment ce copilul este înscris în clasa pregătitoare, părinților li se învață valorile promovate de școală, dar sunt încă mulți părinți care nu sunt conștienți de acest lucru. Există un interes comun, care este de a motiva elevul să învețe, oferind un mediu sigur și adecvat nevoilor sale. Prin urmare, un parteneriat puternic între familie și școală duce la o dezvoltare armonioasă a copilului și îl ajută pe copil să înțeleagă și să se descurce cu realitățile de zi cu zi.

Proiectul se referă la dezvoltarea unei conștientizări a polarităților predominante din politică și societate în rândul studenților și să le ofere abilități-cheie pentru a le face față critic. Pentru a realiza acest lucru, ne propunem următoarele obiective:

- **Sensibilizarea și instruirea elevilor pentru a face față polarizării** în politică și societate
- **Să implice** elevii ca ambasadori pentru o Europă unită. Pentru a atinge acest obiectiv general, au fost definite următoarele subobiective:
 - **Generarea unei imagini de ansamblu asupra polarizării crescânde** în Europa - în special din perspectiva grupurilor țintă de elevi cu vârsta cuprinsă între 12-16 ani și profesori din învățământul secundar;
 - **Să dezvolte un concept didactic** care să fie inovator și să reflecte grupul țintă și să permită învățarea ludică pe mai multe niveluri;
 - **Să dezvolte materiale de predare și de învățare** care să abordeze holistic polarizarea crescândă în politică și societate. În acest scop, sunt dezvoltate materiale de predare și învățare pentru învățarea clasică, învățarea experiențială și învățarea digitală;
 - Educarea și informarea elevilor și profesorilor nu numai despre polarizarea crescândă, ci și **formarea elevilor ca ambasadori** împotriva tendințelor polarizante pentru a disemina cât mai larg conținutul și mesajul acestui proiect;
 - Să faciliteze **învățarea experiențială și organizațională** reciprocă printr-un schimb viu între țările proiectului și între instituțiile de învățământ și școli;
 - Să abordeze și să lucreze cu canalele de **social media** și contribuția lor la polarizare dintr-o perspectivă neutră și mai ales **din perspectiva elevilor**;
 - Construirea unei **comunități pentru o Europă unită** prin acțiuni ale studenților pentru studenți;
 - Includeți în mod activ elevii cu obstacole sociale sau economice, dificultăți educaționale, diferențe culturale sau medii migrante pentru a vă asigura că rezultatele vor ajunge la toți elevii. Consorțiul consideră că este esențial pentru pacea și coeziunea durabilă în Europa să contracareze cu hotărâre tendințele din ce în ce mai polarizante. În acest scop, se adresează unui grup țintă care, pe de o parte, este el însuși foarte impresionabil și, pe de altă parte, are o mare influență asupra mediului său și asupra dezvoltării viitoare a Europei.

2.2 Situația actuală în țările partenere

Tema polarității și polarizării a fost cercetată de școlile, ONG-urile și centrele educaționale din Austria, Cipru, Portugalia și România, implicate în acest consorțiu. Fiecare dintre aceste țări are particularități specifice în modul în care este abordată subiectul, așa cum se poate vedea mai jos:

Austria

Raportul de cercetare „Coeziunea și diviziunea în Austria” al Fondului de integrare austriac (ÖIF) analizează opiniile populației austriece cu privire la coeziunea socială și tendințele de diviziune. Problemele politice și sociale precum problema imigrației, problema discriminării sau încrederea în politică fac ca solidaritatea să slăbească. Jumătate dintre respondenți au spus că împărțirea societății în poli politici stânga și dreapta a crescut. Imigrarea în Austria și acceptarea refugiaților sunt foarte controversate. Din cauza pandemiei Corona, societatea a fost împărțită în două tabere, printre altele de discuțiile despre vaccinare.

Alte exemple principale de polarizare sunt aceleași ca în majoritatea celorlalte țări. În special articolul lui Helms (2017) din *Austrian Journal of Political Science* subliniază că polarizarea politică poate fi periculoasă pentru democrație. În jurnalul *Camerei Muncii* în articolul lui Gunther Tichy (2021), tendințele de polarizare ale diferitelor clase sociale sunt discutate mai detaliat. Tendința spre calificare superioară aduce cu ea și tendințe de polarizare.

Recent, Austria a fost retrogradată în ceea ce privește statutul său democratic de către Institutul V-Dem, Göteborg (2022). Acest lucru este justificat de restrângerea oportunităților de participare în structurile politice. Următoarea problemă a corupției în politică și următoarea relație critică dintre politică și drept duc la dezbateri, radicalizare și polarizare. Acest lucru afectează și școlile și viața școlară de zi cu zi, unde polarizarea se manifestă sub formă de frustrare și resemnare.

În Austria, cadrul pentru școlarizare este Legea pentru Școlarizare și Educație. În unele pasaje se adresează direct (de exemplu, §§47, 51, 54, 57a, 62, 63a). Pentru a clarifica ceea ce s-a scris, iată câteva fragmente din textul legii:

- §§47 susține că un profesor ar trebui să folosească personalitatea și instrumentele educaționale pentru construirea comunității în lecțiile sale.
- §§57a prevede că fiecare elev are dreptul de a fi ascultat, de a face sugestii și de a exprima opinii care sunt respectate în comunitatea școlii.
- §§62 susține că profesorii și tutorii ar trebui să acționeze ca o echipă și să lucreze împreună la educație și instruire.
- §§63a subliniază că școlile sunt obligate să promoveze și să consolideze comunitatea școlară.

În plus, există programe detaliate pentru fiecare disciplină care sunt organizate de Legea pentru organizarea școlilor și care conțin cereri explicite pentru educație democratică și liberală (de exemplu, §§2). De exemplu, include datoria școlii de a educa dezvoltarea elevilor în funcție de valorile morale, religioase și sociale, precum și de valorile adevăratului, precum și de bine, și de a-i sprijini individual în dezvoltarea lor. Detaliile specifice se găsesc în programele de studii.

Cipru

Cele mai răspândite exemple de polarități în societatea cipriotă se referă la rasă, gen și sexualitate. Deși Cipru este o țară care exportă în mod tradițional migranți, abia recent s-a transformat într-una de găzduire a migranților. Această transformare s-a produs într-un ritm foarte rapid: în Republica Cipru (RoC) cifra oficială a lucrătorilor migranți, ca procent din forța de muncă activă, era de 2-2,5% în 1990 și a crescut la 5, 5% până în 1993 (Planning Bureau 1993).

La jumătatea anului 2019, RoC a înregistrat 191.900 de migranți internaționali, 16% din totalul populației, cu o migrație netă (estimată în perioada 2014-2019) de 25.000 de imigranți, dintre care 55,6% erau femei

și 44,4% bărbați. Dintre aceștia, majoritatea aveau între 20-64 de ani (80%), în timp ce 10,8% aveau sub 19 ani și 8,8% aveau peste 65 de ani.

Migrantele de sex feminin – adică indivizi care stau la intersecția etniei/culturii și genului – se referă, de asemenea, la excluziune și discriminare. În Cipru, femeile migrante și fetele tinere, într-un număr de cazuri, sunt tratate ca fiind inferioare, abuzate verbal și uneori fizic și percepute ca fiind adecvate doar pentru sarcini specifice, cum ar fi curățarea și îngrijirea. Această percepție publică mai largă asupra femeilor străine este intensificată de categoriile de muncă predeterminate stabilite de stat prin care acestea pot migra și pot fi angajate. Feminizarea unor sectoare întregi ale pieței muncii are o importanță deosebită. Ajutoarele/asistenții domestici sunt formați în întregime din femei asiatice și în principal filipineze, în timp ce personalul de curățenie este din nou în principal femei asiatice, din Sri Lanka și Filipine. În plus, femeile migrante sunt vizate ca fiind promiscue sexual. De fapt, în Cipru, opinia predominantă a femeilor migrante, în special de origine est-europeană, este mai disponibilă sexual decât femeile cipriote.

Când vine vorba de femeile migrante în școală, o problemă majoră care pare să afecteze fetele migrante în contextul școlar, de la învățământul preșcolar până la cel secundar, este preconcepțiile stereotipe făcute despre ele de colegii lor de clasă. Cercetările au arătat că copiii nativi au tendința de a percepe copiii migranți în termeni de categorii rasiale care sunt foarte adesea legate de tipul de muncă și statutul socio-economic al părinților lor. În cazul specific al fetelor migrante, rasa se intersectează cu genul pentru a formula stereotipuri privind statutul acestor fete și abilitățile lor.

Tensiunile sociale există și în legătură cu sexualitatea. Cipru a fost printre ultimele state membre ale UE care a dezincriminat homosexualitatea, făcând acest lucru în 1998, sub presiunea Bruxelles-ului, în timp ce se pregătea să adere la bloc. Potrivit sondajelor de opinie, atitudinile față de homosexualitate s-au schimbat semnificativ în ultimii ani, sondajele recente arătând că majoritatea ciprioților susțin recunoașterea legală a cuplurilor de același sex sub formă de uniuni civile. Cu toate acestea, conservatorismul social înăscut al societății cipriote pare să predomină bine, așa cum demonstrează un eveniment recent legat de media. În decembrie 2021, când serialul grecesc „Agries Melisses” [Αγριές Μέλισσες] a fost difuzat pe ANT1 Cipru, o scenă cu două personaje masculine sărutându-se a fost cenzurată din emisiunea cipriotă. Potrivit ANT1 Cipru, sărutul a fost cenzurat din cauza „ambiguității legislative” cu privire la reglementările de radio și televiziune, în ciuda faptului că „nu există nicio direcție generală sau legislație care să interzică difuzarea oricărui conținut LGBTI”. Această decizie a atras critici din partea activiștilor și a rețelelor de socializare, care au subliniat că o scenă violentă în care unul dintre cei doi bărbați este pe jumătate gol, însângerat și torturat de tatăl iubitului său a fost lăsată intactă în emisiune. În plus, difuzarea emisiunii a fost schimbată de la ora 21:00. la 22:30, ceea ce activiștii spun că nu este întâmplător.

Biserica Ortodoxă Greacă, conservatoare din punct de vedere social, care în mod tradițional a avut o influență semnificativă asupra opiniei publice și asupra politicii privind drepturile LGBT, a fost una dintre principalele surse care au cauzat polarizarea. În 2019, un episcop RoC a spus într-una dintr-o serie de discuții catalogate drept „întâlniri spirituale de dialog” că „bărbații homosexuali sunt recunoscuți după un „miros deosebit””. „Este, spun ei, o problemă care este de obicei transferată copilului de la părinți”... „și, spun ei, se întâmplă... când părinții [se complac] în acte erotice care sunt nenaturale.” Relaționând povestea unui sfânt și a unui „băiat frumos”, el a spus că bărbații gay erau recunoscuți instantaneu pentru că emanau un „miros deosebit”. Un raport recent al grupului activist Accept-LGBTI Cipru a

chestionat aproximativ 100 de persoane și a dezvăluit domeniul de aplicare a practicilor larg discreditate care pretind că pot schimba orientarea sexuală sau identitatea de gen încă desfășurate pe insula mediteraneană. Raportul a menționat că unele persoane au încercat să se sinucidă în urma așa-ziselor terapii, cum ar fi exorcizarea de către un preot.

Rasism

Legea nr. 134(l)/2011 (Combaterea anumitor forme și expresii de rasism și xenofobie prin Legea penală din 2011) prevede:

„Motivația rasistă a oricărei infracțiuni constituie o circumstanță agravantă. Potrivit Deciziei-cadru și a Legii transpuse acesteia, se pedepsește următoarele comportamente intenționate: (a) incitarea publică la violență sau la ură îndreptate împotriva unui grup de persoane sau a unui membru al unui astfel de grup definit prin raportare la rasă, culoare, religie; , descendență sau origine națională sau etnică; (b) săvârșirea unui act menționat la litera (a) prin diseminarea publică sau distribuirea de broșuri, imagini sau alte materiale; (c) acceptarea publică, negarea sau banalizarea gravă a crimelor de genocid, a crimelor împotriva umanității și a crimelor de război, astfel cum sunt definite la articolele 6, 7 și 8 din Statutul Curții Penale Internaționale, îndreptate împotriva unui grup de persoane sau a unui membru al un astfel de grup definit prin referire la rasă, culoare, religie, descendență sau origine națională sau etnică atunci când comportamentul este efectuat într-o manieră care poate incita la violență sau la ură împotriva unui astfel de grup sau a unui membru al unui astfel de grup; (d) acceptarea publică, negarea sau banalizarea totală a crimelor definite în articolul 6 din Carta Tribunalului Militar Internațional anexată la Acordul de la Londra din 8 august 1945, îndreptate împotriva unui grup de persoane sau a unui membru al unui astfel de grup definit prin referință; rasă, culoare, religie, descendență sau origine națională sau etnică atunci când comportamentul este efectuat într-o manieră susceptibilă de a incita la violență sau la ură împotriva unui astfel de grup sau a unui membru al unui astfel de grup. Persoanele juridice răspund și pentru infracțiunile menționate mai sus.

Gen

În Ciprul de Nord, deputații ciprioți turci au adoptat un amendament la 27 ianuarie 2014, care abrogă o lege din perioada colonială care pedepsea actele homosexuale cu până la cinci ani de închisoare. A fost ultimul teritoriu din Europa care a dezincriminat relațiile sexuale dintre bărbați adulți consimțitori. Ca răspuns la vot, Paulo Corte-Real de la Asociația Internațională de Lesbieni, Gay, Bisexuali, Trans și Intersex, un grup de susținere a drepturilor, a declarat că „Salutăm votul de astăzi și putem, în sfârșit, să numim Europa un continent complet liber de legile care incriminează homosexualitatea”.

Sexualitate

În ciuda percepțiilor conservatoare de lungă durată asupra persoanelor LGBT, deoarece Cipru a căutat să adere la Uniunea Europeană, a trebuit să-și schimbe legislația privind drepturile omului, inclusiv legile privind orientarea sexuală și identitatea de gen. Persoanele lesbiene, gay, bisexuale și transgender (LGBT) din Cipru se pot confrunta cu provocări juridice care nu au fost experimentate de rezidenții non-LGBT. Activitatea sexuală între bărbați și femei de același sex este legală în Cipru din 1998. Legea actuală a Ciprului recunoaște căsătoria doar ca o uniune între un bărbat și o femeie. Nu există o recunoaștere oficială a căsătoriilor între persoane de același sex. Din 2015, cuplurile de același sex au putut să li se recunoască relațiile prin uniuni civile.

Totuși, legea pare a fi ineficientă. De exemplu, guvernul RoC a denunțat comentariile episcopului ca „insultare demnității și egalitatea ciprioților”. Mai mult, la cererea procurorului general al insulei, anchetatorii au fost examinați dacă prelatul ortodox cipriot grec, cunoscut popular sub numele său de prenumele, Neophytos, a încălcat legile privind discursul instigator la ură, după ce a susținut că homosexualitatea poate fi transmisă atunci când femeile însărcinate întrețin sex anal. Cu toate acestea, incidentul a fost repede uitat și Episcopul nu a fost niciodată persecutat.

Portugalia

Portugalia a recurs la un sprijin supranațional de trei ori de la apariția democrației: în 1977–79, 1983–85 și în 2011–14. Primele două au fost o intervenție a FMI (Fondul Monetar Internațional), iar ultima a fost o intervenție a troicii, incluzând astfel și Banca Centrală Europeană și Comisia Europeană. De fapt, prima și a doua intervenție a FMI în Portugalia s-au desfășurat într-o perioadă de pregătire pentru aderarea la Comunitatea Economică Europeană, cu procesul de cerere de aderare care a durat din 1977 până la aderarea în 1986. Pentru ultima intervenție, Portugalia nu a fost doar integrată în UE. Uniunea Europeană, dar a fost și stat membru al zonei euro, ceea ce a însemnat că a fost expus în mod deosebit crizei din cauza interdependențelor din cadrul zonei euro.

Nu există restricții majore asupra libertăților sociale personale. Portugalia a legalizat căsătoria între persoane de același sex în 2010 și a extins drepturile de adopție cuplurilor de același sex în 2015. O lege din 2018 a eliminat necesitatea ca persoanele transsexuale să obțină un certificat medical pentru a-și schimba oficial sexul sau prenumele. Violența domestică rămâne o problemă, în ciuda eforturilor guvernamentale care vizează prevenirea, educația și protecția victimelor.

Portugalia este o democrație parlamentară stabilă, cu un sistem politic multipartit și cu transferuri regulate de putere între partidele politice. Libertățile civile sunt în general protejate. Preocupările permanente includ corupția, anumite constrângeri legale asupra jurnalismului, condițiile precare sau abuzive pentru prizonieri și efectele discriminării rasiale și xenofobiei.

Conform unui sondaj efectuat în școlile portugheze în ianuarie 2020 de profesorul Alexandre Henriques, specialist în managementul conflictelor, cazurile de indisciplină încep să fie vizibile în ciclul 2 (aproximativ 34,2%), dar problemele se agravează în ciclul 3: 63,2% din cazuri au fost înregistrate în rândul elevilor din anii 7-9. "Societatea este extrem de violentă, iar școala este o reflectare a societății. Copiii vin la școală mai violenți și mai agresivi", a spus profesoara Sandra Lourenço.

Privind dificultățile apărute în urma pandemiei, cea care a fost imediat evidentă, prin amploarea ei sau prin resursele pe care guvernele le-au mobilizat, a fost cea a accesului la tehnologie. Cu toate acestea, alte preocupări, inclusiv bunăstarea copiilor și tinerilor, au fost văzute ca o provocare de depășit:

Domeniile pentru care majoritatea oamenilor au considerat că un răspuns educațional a implicat cele mai multe provocări au fost disponibilitatea infrastructurii tehnologice, abordarea sănătății emoționale a elevilor, abordarea echilibrului corect între activitățile digitale și cele fără ecran și gestionarea infrastructurii tehnologice (Reimers & Schleicher, 2020).

În Portugalia, având în vedere redeschiderea școlilor și conștient de faptul că pandemia și izolarea au agravat inegalitățile sociale, că a existat o învățare care nu a fost realizată și elevi care nu au avut ocazia să țină pasul cu colegii lor, Ministerul Educației a oferit o foaie de parcurs cu Orientări pentru recuperarea și consolidarea învățării pe tot parcursul anului școlar 2020/2021 (august 2020). În mod similar, prin Hotărârea Consiliului de Miniștri nr. 53, din 20 iulie 2020, Guvernul a solicitat Institutului de Evaluare a

Educației I.P. (IAVE, I.P.) un studiu de evaluare a dezvoltării învățării, realizat în anul școlar 2019/2020. De asemenea, a determinat crearea unei echipe, care ar avea misiunea de a defini o strategie de combatere a părăsirii timpurii a școlii în contextul pandemiei de COVID-19, coordonată de Direcția Generală Statistică Educație și Știință (DGEEC).

În Portugalia, Decretul-Lege nr. 55/2018 din 6 iulie, definește curriculumul învățământului de bază și secundar și are opțiunea de a implementa componenta Cetățenie și Dezvoltare, ca domeniu de activitate prezent în diferitele oferte de educație și formare, în vederea exercitării cetățeniei active, a participării democratice, în contexte interculturale de împărtășire și colaborare și de confruntare a ideilor privind actualitatea. Se constituie ca o zonă de lucru transversală, de articulare disciplinară, cu abordare interdisciplinară. Este la latitudinea fiecărei școli să-și aprobe strategia de educație pentru cetățenie, definind:

- Domeniile, temele și învățarea care trebuie dezvoltate în fiecare ciclu și an de școlarizare;
- Modul de organizare a muncii;
- Proiectele care urmează să fie dezvoltate de către elevi care implementează în comunitate învățarea ce urmează a fi dezvoltată;
- Parteneriatele care urmează să fie stabilite cu entități din comunitate în perspectivă de networking, în vederea realizării proiectelor;
- Evaluarea învățării elevilor;
- Evaluarea strategiei de educație pentru școala pentru cetățenie.

Arii tematice:

- Dimensiunea europeană a educației
- Educație pentru mediu
- Educația consumatorilor
- Educație financiară
- Educație interculturală
- Educație pentru securitate, apărare și pace
- Educație pentru egalitatea de gen
- Educație pentru risc
- Educație pentru dezvoltare
- Educație pentru antreprenoriat
- Educație pentru voluntariat
- Educație pentru drepturile omului
- Educație pentru mass-media
- Educație rutieră
- Educație pentru sănătate și sexualitate

Referențialul Educației Media pentru Învățământul Preșcolar, Primar și Gimnazial din 2014 subliniază importanța Educației Media în școli. Acest lucru vine din faptul că copiii și tinerii sunt din ce în ce mai mult constituiți ca consumatori și producători de media. Prin urmare, este important să le oferim cunoștințe și abilități pentru un consum și cunoaștere mai informat, mai ales având în vedere complexitatea tot mai mare a acestor medii și contextele în care apar și sunt dezvoltate. Ministerul Educației și Științei s-a asociat Centrului de Studii în Comunicare și Societate al Universității din Minho, instituție cu o activitate de cercetare dovedită în acest domeniu, pregătind acest instrument de referință

care va servi drept document de orientare pentru școli în ceea ce privește Educația Media. Poate fi folosit într-o varietate de contexte, cu adaptări, integral sau parțial.

România

O manifestare comună în statele democratice este polarizarea politică. Acest lucru necesită reforma întregului sistem pentru ca societatea să funcționeze în interesul cetățenilor. Peisajul politic actual apare după revoluția din 1989 și adoptarea constituției din 1991, când un singur partid, PCR, a devenit mai multe partide majore urmând ideologii diferite: PSD - social-democrație, PNL - liberalism și PC - conservatorism. Reconstituirea formațiunilor politice a avut loc astfel pe fondul dispariției Partidului Comunist: Partidele postcomuniste au „ieșit în mare parte din grupuri ad-hoc inconsecvente din punct de vedere axiologic și politic, conduse de voluntarismul sau oportunismul liderilor de ocazie, bazate pe un interes adesea extrem de îngust, de patronat și caracterizat de lipsa de judecată politică”. Polaritatea politică împiedică România să ia măsuri în favoarea societății, ducând la o scădere a valorilor culturale și morale, dar mai ales a drepturilor fundamentale ale cetățenilor, care nu au nici mijloacele, nici posibilitatea de a se elibera de capcana polarizării politice.

Într-un context în care viața politică se deteriorează, în care instabilitatea scenei politice nu mai poate fi rezolvată prin organizarea de alegeri, deoarece corectitudinea lor este pusă la îndoială, apare preocuparea de a atenua, în plan politic, social, educațional, economic etc., aceste presiuni care conduc la o schimbare a calității vieții cetățeanului cauzată de creșterea semnificativă a efectelor polarității.

Cadrul legislativ

- Ordonanța de Urgență nr. 69/2016 pentru completarea art. 84 din Legea Educației Naționale nr. 1/2011 și art. 45 din Legea serviciilor de transport public local nr. 92/2007, precum și pentru abrogarea art. 15 din Ordonanța Guvernului nr. 29/2013 privind reglementarea unor măsuri bugetare;
- Decizia nr. 829/2002, privind aprobarea Planului național de combatere a sărăciei și promovarea incluziunii sociale;
- Hotărârea Guvernului nr. 136/2016 privind aprobarea Normelor metodologice de determinare a costului standard per elev/preșcolar și stabilirea finanțării de bază de la bugetul de stat, din sume defalcate din TVA prin bugetele locale, pe baza costului standard per elev/preșcolar, pentru toți preșcolarii și elevii din învățământul general obligatoriu privat și denumit obligatoriu, precum și pentru cei din învățământul profesional și liceal acreditat, privat și confesional;
- Legea nr. 18/1990, pentru ratificarea Convenției cu privire la drepturile copilului.
- Legea nr. 268/2003, pentru modificarea și completarea Legii învățământului nr. 84/1995.

Sunt câteva exemple de practici care integrează polarizarea în România

- Strategia de reducere a abandonului școlar timpuriu în România, 2015–2010.
- Strategia Națională pentru Protecția și Promovarea Drepturilor Copilului, 2014–2020.
- Strategia Națională pentru Protecția, Integrarea și Incluziunea Socială a Persoanelor cu Dizabilități, 2014–2020.
- Strategia națională de incluziune socială a cetățenilor romi din România, 2012–2020

2.3 Punctul de vedere pan -european

Polaritatea devine din ce în ce mai evidentă în societate și în politică, ceea ce a determinat mai multe țări să pledeze pentru o abordare eficientă a acestei probleme. S-a ajuns la concluzia că efectele polarizării nu trebuie prevenite sau combătute, ci mai degrabă însoțite și acceptate. În acest context, tot mai multe state au depus eforturi pentru a oferi exemple de bune practici bazate pe cooperarea și parteneriatele necesare unei abordări de succes. Belgia, Țările de Jos, Turcia, Suedia, Irlanda, Austria și Norvegia propun o serie de programe naționale pentru a ajuta la înțelegerea dinamicii polarității și pentru a găsi modalități de a-i face pe elevi conștienți de efectele acesteia.

Pe măsură ce mediul educațional se confruntă în prezent cu o polaritate crescândă, experții în educație din tot mai multe țări încearcă să găsească soluții la acest lucru, motiv pentru care propun schimbări în modul în care este abordată societatea prin creșterea gradului de conștientizare a elevilor cu privire la polaritate. Aceste practici se concentrează pe dezvoltarea unor grupuri de lucru pentru un mediu multidisciplinar care implică parteneri externi, precum autoritățile locale sau poliția comunitară, pentru a formula subiecte de interes pentru studenți și legate de realitatea care îi înconjoară, precum și stabilirea de programe naționale de prevenire a problemelor cauzate de polaritate.

Datorită polarității sale tot mai mari, **Belgia** a adoptat dialogul intercultural și interreligios ca practică educațională, cu accent pe cetățenia activă.

Anul 2016 este martorul unui vârf de polaritate cu tentativa de lovitură de stat din **Turcia**. Odată cu formarea a două grupuri pro-Erdogan și a celor care îl susțin pe Gulen, guvernul a decis să organizeze cursuri de formare a profesorilor despre depolaritate și a introdus o zi de școală în care toți elevii studiază istoria Imperiului Otoman.

Drept urmare, s-a constatat că majoritatea elevilor nu se mai tem de astfel de situații, întrucât cunoștințele acumulate le dau încredere și posibilitatea de a aborda această temă. Pe de altă parte, profesorii care au participat la programul de formare aprofundată au găsit noi resurse pentru o comunicare eficientă.

Suedia este o altă țară cu polaritate ridicată, mai ales în cele mai sărace părți ale orașelor. De fapt, cea mai mare diversitate etnică și culturală se găsește la periferie, unde există tradiția de a primi oameni din medii culturale diferite, ceea ce duce la tensiuni sociale puternice. În acest context, școala a decis să colaboreze cu poliția pentru a rezolva cât mai eficient conflictele. Comunicarea are loc zilnic și se bazează pe un sistem, un simbol semafor, care are menirea de a descrie problema în funcție de gravitatea acesteia: verde, galben sau roșu.

Olanda dorește să promoveze toleranța prin programul Dare to be Grey, deoarece există un conflict deschis între majoritatea gânditorilor moderati și vocile extreme. Campania se desfășoară online, prin videoclipuri și campanii imaginare pentru o istorie gri. Pe lângă activitățile online, care reprezintă obiectivul principal al organizației, campania organizează în mod regulat dezbateri locale și participă la evenimente. Dare to be Grey organizează și participă activ la o serie de ateliere educaționale.

Programul Mother School centrat pe familie este implementat în **Austria** pentru a preveni radicalizarea tinerilor. În acest fel, mamele preocupate și îngrijorate care își expun copiii la astfel de influențe își dezvoltă abilitățile necesare pentru a reacționa corespunzător la situațiile dificile. Ei investesc timp, ascultă, câștigă încredere, empatizează și oferă sprijin emoțional. Mamele au nevoie de sprijin structural și emoțional pentru a se reconecta cu copiii lor în timpul provocărilor adolescenței.

Irlanda a implementat un sistem numit Cercuri de dialog în care oamenii sunt încurajați să vină și să-și împărtășească experiențele. Deși este un proces îndelungat de construire a încrederii, aceștia trec printr-un proces de dialog de ascultare și apoi de vorbire pentru a reflecta asupra propriilor experiențe și pentru a se putea integra în comunitate.

În mod similar, **Finlanda** organizează Dialoguri Comunitare, care promovează cooperarea între oameni, autorități și comunități și sprijină în special familia. Într-un proces participativ, poliția, serviciile sociale și de tineret, sectoarele educației și sănătății, comunitățile religioase și ONG-urile sunt chemate să prevină stigmatizarea și să nu „înteze” anumite grupuri.

3 Tratarea temei în învățământul gimnazial

3.1 Metodologia de colectare a datelor calitative

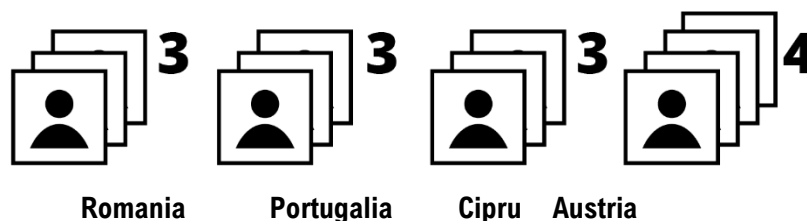
Au fost realizate interviuri cu profesori din fiecare țară parteneră a proiectului. Interviurile au permis parteneriatului să colecteze practici în școli și să creeze o procedură standard de împărtășire a acestor practici, care se realizează la nivel local și național în abordarea polarităților și a efectelor acestora, precum și integrarea problemei în sala de clasă. Analiza interviurilor a servit drept referință pentru elaborarea unui raport care include practicile curente pe țară cu recomandări pentru următoarele activități ale proiectului, precum și unele recomandări de politici pentru a influența factorii de decizie și calitatea și echitatea școlii. Scopul interviurilor a fost de a găsi, împărtăși și transfera practici care au un impact pozitiv asupra combaterii polarizării în școli. Scopul a fost colectarea datelor nu numai de la școala partenerilor, ci și de la alte școli locale.

Liderul de produs intelectual a oferit un șablon de interviu în limba engleză. Fiecare partener ar putea traduce interviul în propria limbă sau îl poate folosi în engleză și îl poate aplica în școlile locale. Datele pot fi colectate în format online (trimiterea unui formular online către participanți, de exemplu, prin formulare Google), interviuri față în față și interviuri prin telefon sau Skype, Zoom etc.

3.2 Rezultatele interviurilor cu profesorii

Având în vedere dificultatea subiectului (polarizare) și impactul emoțional al observării și integrării temei în viața școlară de zi cu zi, considerăm că nivelul gimnazial poate constitui un input valoros dacă are o bună înțelegere a definiției și aspectelor acestei teme.

Persoanele interviuate pe țară parteneră

Următoarele rezultate au fost găsite la analiza întrebărilor interviului:

1. Cum se manifestă polarizarea în școala ta?

Răspunsurile la această întrebare acoperă toate nivelurile: de la „fără polarizare” până la polarizarea adulților sau a colegilor în ceea ce privește responsabilitatea, evaluarea, rasismul, hărțuirea.

Polarizarea este evidentă în ceea ce privește statutul financiar, prejudecățile culturale/religioase, stereotipurile legate de evaluare și tehnologie, măsurarea a ceea ce contează ar trebui să fie o prioritate, mai degrabă decât măsurarea a ceea ce poate fi măsurat.

Există, de asemenea, o polarizare în ceea ce privește puterea școlii, care acordă o mare importanță și o povară copleșitoare școlii și personalului acesteia în abordarea unor probleme precum nutriția, sănătatea și aspectele financiare. Desigur, școala este responsabilă pentru a aduce schimbări, dar acest lucru ar trebui făcut în condiții rezonabile.

Elevii cu scoruri mari dezvoltă atitudini și comportamente pro școală, în timp ce elevii cu scoruri scăzute resping școala. Polarizarea este evidentă în atitudinile și valorile elevilor față de atitudinile pe care le reprezintă școala. Elevii nu au un proiect de viață, le lipsesc perspectivele de viață și asta creează o mare diferență între ei.

2. Ce materii școlare abordează tema polarității?

Când am analizat răspunsurile, am observat că pot apărea cazuri de polaritate la toate disciplinele școlare. Prin urmare, există aspecte de polaritate în studiile sociale, limbi străine, dar și în matematică sau științele naturii. Acest aspect nu părea a fi relevant în polaritate.

3. În ce măsură se regăsește tema polarității în programa dumneavoastră școlară?

Cele mai multe răspunsuri evidențiază faptul că fie nu există deloc sau că este înregistrat doar un interes minor pentru introducerea subiectului în programa școlară. Astfel, șapte răspunsuri neagă reintroducerea acestui subiect în programa școlară, iar celelalte răspunsuri subliniază lipsa unei concentrări evidente

asupra acestui subiect. Doar patru răspunsuri se referă la domenii specifice ale curriculei care tratează aspecte de polaritate: utilizarea curriculei adaptate, prevenirea violenței, includerea unor elemente de învățare socială și utilizarea nu a unui conținut specific, ci a unor perspective/atitudini specifice în abordarea aspectelor polarității.

4. Cu cine vorbesc elevii cu privire la atitudinea lor?

Prima opțiune pentru elevi este să vorbească despre polaritate între ei, apoi cu profesorii în care au încredere sau cu tutori. Unele răspunsuri menționează profesorul clasei, consilierul sau directorul. Ca o observație, putem spune că cel mai bun mod de a integra aspectele polarizării în școală este adoptarea învățării de la egal la egal pe baza unor reguli specifice și clare care provin din evaluarea curriculară a polarizării sociale și politice.

5. Vedeți efectele polarității (violență, bullying și abandon școlar)?

Cu excepția unui răspuns care afirmă că nu există multe efecte ale polarității în școală, toate celelalte răspunsuri confirmă vizibilitatea efectelor polarității: bullying, violență, mobbing, abandon școlar. Frecvența și intensitatea acestor impacturi sunt diferite de la școală la școală (de la „sporadic, nu extrem de ridicat”, la „deseori”).

a. Dacă da, care au loc în școala dumneavoastră?

Tipurile de polarizare acoperă domenii precum: aspecte financiare, performanță, responsabilitate, tratament egal în spațiul de lucru. Aspectele menționate au fost: violență, bullying, anxietate școlară, refuz școlar, abandon școlar, insulte, cyberbullying. Au fost menționate și aspecte legate de diferențele etnice, culturale și religioase care devin fenomene polarizante. S-a explicat că concurența este firească și cooperarea necesită „muncă”. Se menționează astfel că polarizarea apare ca o tendință „naturală” în special pentru tinerii adolescenți care adoptă perspective adulte asupra concurenței și accesului diferențiat la resurse.

6. Ce fel de polarizare găsiți? Unde o regăsiți? (venit, realizare, tehnologie, evaluare)

Aspecte de polarizare există în toate zonele exemplificative menționate. În venituri, există o diferențiere între bărbați și femei și în egalitatea angajaților în general.

Unii elevi nu își permit să participe la evenimente școlare sau să cumpere ținute de marcă.

Există dificultăți în accesarea resurselor în toate zonele școlare atât pentru elevi, cât și pentru profesori (limite reduse în unele țări). Abandonul școlar continuă să fie o problemă majoră pentru copiii din zonele rurale. Există, de asemenea, mai multe probleme legate de posibilitățile lor de a merge la școală dacă

locuiesc la distanță mare de școală. Privind viața de la nivelul supraviețuirii, există și limitări în ceea ce privește obiectivele de viață sau strategiile pentru a obține o poziție socială mai bună.

În ceea ce privește evaluarea, a existat un interes sporit pentru a umple golurile pe care le au unii elevi: refacerea celor mai afectate abilități, investirea în bunăstarea socială și emoțională, împuternicirea prin consolidarea resurselor și mijloacelor și nu numai.

Desigur, există inegalități în ceea ce privește accesul la toate resursele pentru elevii cu venituri mici, iar acest lucru duce, din păcate, la o stimă de sine scăzută și la alegeri slabe în găsirea celei mai bune școli și cariere.

7. Care este primul exemplu care îți vine în minte?

De fapt, există aspecte specifice ale vieții școlare care pot deveni declanșatori pentru dezvoltarea tendințelor de polarizare (eșecul guvernului de a face față sărăciei, conflictul social, accesul inegal la resurse) - toate acestea având impact asupra școlii ca instituție națională și adăugă aspecte ale realizării intelectuale. În interviuri, au fost menționate în special următoarele domenii în care se poate manifesta polarizarea:

Bullying

**Tratament
inegal**

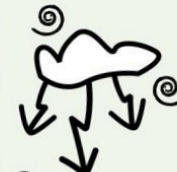
**Neacceptarea altor
naționalități**

COVID-19

Notarea

Probleme sociale

8. Ce crezi că poți face pentru a reduce polarizarea în clasă? Exemplifică.

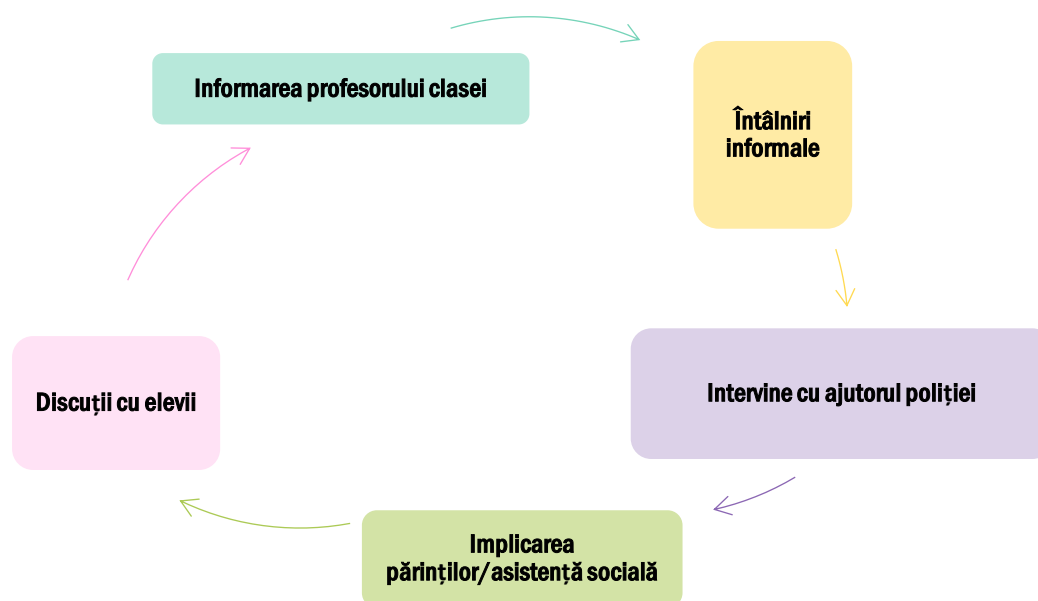

În reducerea nivelului de polarizare, accentul se pune pe abilitățile de comunicare, promovarea unei culturi organizaționale sănătoase și crearea de bune practici.

9. Ce măsuri individuale/colective ați luat pentru a le reduce? (Discuții cu dirigintele, consilierul școlar)

Există măsuri individuale și colective care aduc în atenție necesitatea unei comunicări continue, bune între toți cei implicați în procesul de învățământ.

10. Poți numi o lege/un program pentru prevenirea și combaterea acestor polarități?

Sunt patru răspunsuri care spun că nu cunosc niciun program de prevenire a polarizării și câteva răspunsuri care au fost menționate: „Prevenirea violenței” în școală, Programul național de prevenire a abandonului școlar timpuriu, Legea educației, Înființarea de cluburi în școală, Lectură națională. Plan, Noua etapă a PNL pentru 2017-2027 (PNL 2027), Strategia Națională de Educație pentru Cetățenie (ENEC), Programul Erasmus+ Youth2Unite.

11. Se desfășoară astfel de practici la nivelul instituției de învățământ, din care faci parte? (Prevenție și control)

La nivel de prevenire, răspunsurile variază de la „nicio prevenire” (3), la „fără răspuns” și „multe”: Există multă deschidere pentru a atenua polarizarea (furnizarea tuturor elevilor defavorizați cu computere în timpul perioadei Covid). Există multă deschidere către inovare, de exemplu prin implementarea de cluburi (Clubul Dramatic, Angajamentul Verde, Clubul de Filosofie), în cetățenie (prevenirea agresiunii, promovarea conviețuirii sănătoase, securitatea cibernetică), măsuri preventive și de control, care vin în principal din liniile directoare ale Directorului în comunicarea cu consilierul școlar și directorul adjunct, măsuri preventive și acțiune proactivă, dar am putea face mai mult și am avea o strategie mai dedicată.

12. Care dintre activitățile dedicate scăderii nivelului de polarizare ar răspunde cel mai bine nevoilor elevilor din școala dumneavoastră?

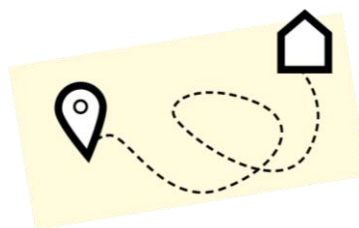

Din răspunsurile primite, putem concluziona că există câteva bune practici în ceea ce privește activitățile

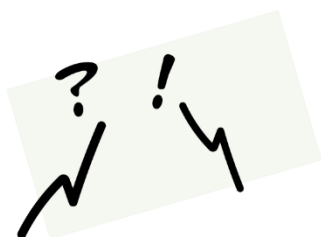
care servesc la reducerea nivelului de polarizare:

Solicitarea de sprijin
de la persoane care corespund
acestei zone problematice

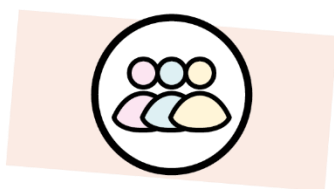
Excursii comune
pentru a consolida comunitatea
clasei, discurs deschis care implică
asistența socială școlară și
profesorul de clasă

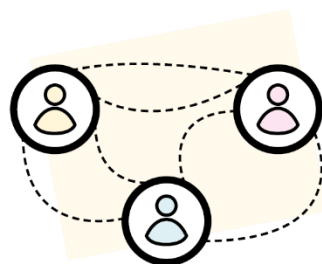
Intalnirea cu familii,
număr de urgență,
consiliere a familiilor

Lecții special concepute și
vorbitori invitați

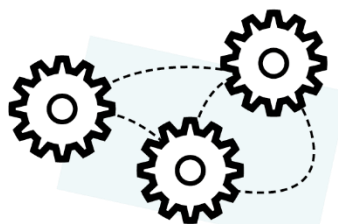
Activities of cooperation common
projects where pupils and teachers
will provide their best

Activities that privilege student
interaction
and stimulate debates on various
topics

O privire nouă asupra curriculumului
ce lacune are și cum îl putem îmbunătăți?

Proiecte de colaborare și încurajarea activităților
comunității-familie/părinți în cadrul școlii, pentru a
aduce conștientizarea la nivel local și pentru a
permite crearea de legături, construirea comunității
și venirea familiilor din medii culturale diferite și din
alte medii pentru a avea o voce și a inversa
stereotipurile pe care le-ar putea avea alte familii,
studenți și personalul didactic.

13. Are școala dumneavoastră o strategie de abordare a polarităților?

Din răspunsurile primite, putem concluziona că există unele bune practici în ceea ce privește activitățile de reducere a nivelului de polarizare. De exemplu, un **profesor ar putea fi instruit** în acest scop și să ofere sprijin și ajutor în diferite situații problematice. Pe lângă mecanismele profesionale precum formarea continuă, **o echipă de psihologi, consilieri educaționali, capelani școli** etc. ar putea fi o strategie eficientă. O altă strategie menționată este **posibilitatea elevilor de a vorbi cu persoane în care au încredere**, de ex. profesori de legătură sau asistenți sociali din școală. Oferirea de **atelier pentru elevi** pentru a trata subiectul este, de asemenea, un sprijin excelent. Un alt exemplu sunt **proiectele școlare** – un profesor intervievat a raportat proiecte educaționale care promovează multiculturalismul, conceptele democratice, inegalitățile educaționale și reducerea absenteismului și a abandonului școlar. De asemenea, s-a menționat de mai multe ori că o **discuție comună constantă** este cel mai important lucru, astfel încât profesorii să fie capabili să se ocupe individual de polarizare.

„Avem o directivă și o politică generală, dar nu ca un fel de manifest definit. Uneori luăm inițiative și, în general, luăm măsuri proactive, încercăm să lucrăm preventiv, prin ședințe regulate de personal în care se pune problema și încercăm să o abordăm în mod proactiv, prin organizarea de evenimente culturale, încercăm și să angajăm interacțiunea și colaborare între elevi de diferite clase și clase, îndrumări pentru profesori în principal, cum să răspundeți la anumite incidente ”

profesor intervievat

3.3 Concluziile interviurilor

Răspunsurile au oferit o imagine amplă a problemei și posibilitatea unei analize mai profunde a instrumentelor și strategiilor necesare pentru o bună integrare a polarizării sociale și politice în activitățile școlare (curricula, participanți/elevi, profesori, părți interesate, comunitate), intervenții structurate. sau predarea unor atitudini specifice elevilor, profesorilor, părinților și comunității.

Austria – Răspunsurile sunt de la nivelul secundar. Principalele efecte ale polarizării sunt hărțuirea, remarcile rasiste, violența, abandonul școlar, anxietatea școlară și refuzul școlar. Acestea pot fi văzute în studiile sociale, biologie și germană. Elevii se pot adresa profesorilor în care au încredere unii altora și părinților lor, iar dacă situația devine mai complexă, pot apela la experți specializați. Intervențiile au loc cât mai curând posibil sub formă de discuții, întâlniri, exerciții și excursii în care elevii lucrează împreună. Există câteva strategii privind polarizarea și sunt aduse persoane pregătite pentru a instrui profesorii în acest aspect.

Cipru – În școala primară, polarizarea nu este abordată într-un mod relevant și nu apare ca subiect obligatoriu în programele de învățământ. Elevii vorbesc cu profesorul sau consilierul lor despre intimidare și violență ca efecte ale diferențelor percepute în domeniul financiar, prejudecățile culturale și religioase sau inegalitățile în utilizarea resurselor tehnologice. Există și efecte de polarizare apărute în evaluarea și puterea școlii.

Profesorii folosesc activități de grup, discuții și întâlniri periodice între director, profesori și consilier. La nivel secundar, aspectele polarizării sunt evidente în limbi străine, studii sociale, istorie, felul în care arată sau diferite categorii sociale și sărăcie.

Portugalia – Răspunsurile la sondaj au fost colectate de la școlile secundare. Polarizarea este evidentă în valorile și atitudinile elevilor, în modul în care aceștia văd polii educaționali – obișnuiți sau vocaționali – și în modul în care școala se vede pe sine, luând în considerare inegalitățile sociale. Acestea sunt evidente la orele de studii sociale, precum și la Istorie, Geografie și limbi străine. Curricula oferă un scop în materie de polarizare.

Elevii pot vorbi cu profesorul, consilierul sau directorul lor de încredere despre hărțuire, hărțuire cibernetică, violență și abandon. Ca intervenții sunt folosite întâlniri informale, discuții la finalul lecțiilor și metodologia în medii socratice.

Există o mare deschidere către cooperare și interacțiune între elevi, iar școlile au proiecte educaționale care privilegiază multiculturalismul, democrația, diversitatea și inovația.

România – Răspunsurile sunt de la școala gimnazială. Există aspecte de polaritate în ceea ce privește poziția școlii (urban/rural), responsabilitatea, puterea/limitele școlii și nivelul de evaluare. Aceste aspecte au fost vizibile la disciplinele de studii sociale, matematică și literatură. S-au folosit programe adaptate. Elevii pot vorbi cu profesorii lor de încredere, profesorul clasei și consilierul despre hărțuirea, violența și abandonul școlar ca efecte ale problemelor sociale din familie. Intervențiile includ următoarele: Crearea de lecții și materiale, care pot ajuta, diverse programe și mai mult timp pentru consiliere. În România, există și interes pentru crearea unei strategii de prevenire bazată pe cooperare.

Școala oferă circumstanțele pentru o comunitate cognitivă solidă bazată pe autoritatea profesorului. Acesta poate fi cuibul pentru dezvoltarea profunzimii iluzorii. Atitudinea necesară este aceea de a pune sub semnul întrebării motivele, urmărind cauzele și consecințele acestora pentru ca legătura cu realitatea să fie restabilă. (Nu urmăm axiome, ci procese reale.) Există efecte reale periculoase ale polarizării, dar există și multe mijloace de a recunoaște, analiza și integra atitudinile pe acest subiect.

Chiar dacă nu există încă strategii structurate, există un bun simț al modului de a face față situației în multe școli, în fiecare obiect școlar, pentru fiecare copil, pentru fiecare profesor, pentru părinți și pentru fiecare membru al societății.

4 Exemple de bune practici:

Idei inițiale despre cum să se integreze problema polarizării crescânde în predare

4.1 Abordarea metodologică

Rezultatul produsului „Gândește-te la polaritate!” își propune să exploreze problema din perspectiva grupurilor țintă pentru a afla despre conștientizarea problemei și cerințele pentru soluții. Cercetarea și buna practică formează baza pentru soluții ulterioare și oferă o imagine de ansamblu asupra diferențelor specifice țării.

Cercetarea permite parteneriatului să studieze gestionarea actuală a polarităților, evoluția trecută și viitoare a tendințelor și acțiunilor polarizante și efectele acestora. Tema polarizării crescânde este tratată în termeni generali și se pune accent pe modul în care subiectul este tratat în clasă. Acest raport reflectă gestionarea polarizării crescânde în politică și societate în țările partenere și în UE în ansamblu.

Fiecare partener a efectuat cercetări pentru a oferi o imagine națională în ceea ce privește contextul, adică politica educațională, legislația și bunele practici legate de polarizarea sporită în școli. Liderul rezultatului a oferit un instrument de cartografiere a practicilor actuale care se ocupă de polarizarea politicilor și societății și a modului în care acestea sunt integrate în școli la nivel național, pe care toți partenerii l-au folosit în căutarea de bune practici. Fiecare țară parteneră a propus 3-4 bune practici la nivel național, dintre care două au fost selectate.

4.2 O colecție de bune practici din țările partenere și UE în ansamblu

Activitățile din proiectul „Bye, Polarity” se adresează elevilor cu vârste cuprinse între 12 și 16 ani. Prima fază a acestui proiect a fost realizarea unei cercetări. Scopul cercetării a fost de a afla despre conștientizarea problemei și cerințele pentru soluții. Cele patru țări partenere - Austria, Cipru, Portugalia și România propun o colecție de bune practici care să servească drept bază pentru soluții ulterioare și să ofere o imagine de ansamblu asupra diferențelor specifice țării.

AUSTRIA

1. Atelierul școlar ”Dragostea este...”

Grupul de interese LGBTIQ (lesbiene, gay, bisexuali, trans* și intersexuali) din Styria PinkPurple Panthers conduce atelierul. Diversitatea în societatea noastră este în creștere, astfel încât întrebările despre aceste noi forme de familie și modele de urmat apar inevitabil și sunt tratate în atelier. Asociația oferă ateliere special pentru tineri din 2007. Există o taxă de 4 EUR per participant. Pentru toate școlile secundare și instituțiile de integrare din Graz (capitala Stiriei), costurile atelierelor sunt acoperite de oraș. Pentru atelierele din afara Graz, se aplică costuri de călătorie de 20 EUR.

Este o parte a activității curriculare sau extracurriculare și, de asemenea, o practică care răspunde la implicarea comunității. Acest atelier va face tinerii sensibili la faptul că există moduri diferite, dar încă mai egale de a iubi și de a trăi.

Activitatea este destinată tinerilor la vârsta de 13 ani. Departamentul de Educație al provinciei Stiria susține activitatea și confirmă că nu există niciun motiv să nu fii de acord cu atelierele asociației PinkPurple Panthers. Îl recomandă și alte școli care au colaborat deja cu asociația și au declarații scrise de susținere.

Scopul este de a informa tinerii cu privire la diferitele moduri de viață, de a distruge gândirea stereotipă, de a stabili situația juridică din Austria și la nivel global, de a analiza mai atent evoluțiile istorice, de a răspunde la întrebări și de a le oferi posibilitatea de a pune întrebări într-un mod anonim.

Atelierul este alcătuit din blocuri individuale astfel încât să poată fi adaptat la interesele clasei sau la timpul disponibil. Brainstorming împreună cu elevii la început. Situația juridică se rezolvă cu un chestionar. Situația globală este rezolvată cu ajutorul unui joc.

Atelierele au loc în Stiria, în zona Graz (de exemplu, NMS Markt Hartmannsdorf estul Stiriei). Totuși, există și câteva ateliere la Viena.

Atelierele sunt deschise și concepute individual. Sunt abordate problemele și subiectele care îi interesează în special pe tineri. În plus, conținuturile sunt elaborate împreună pentru a le sensibiliza în mod special la subiecte. Instrumente precum computerele cu beamer, flipcharts, o tablă sau o tablă albă sprijină procesul.

Căsătoria între persoane de același sex și, de asemenea, adopția pentru cuplurile gay și lesbiene sunt posibile în Austria. Drepturile egale au parcurs deja un drum lung în Austria. Dar legile singure nu creează acceptare

socială. Una dintre provocări este de a crea acceptare în rândul personalului didactic și al părinților, astfel încât aceste ateliere să poată avea loc. Faptul că Direcția Educație a confirmat calitatea atelierelor ajută la promovarea acceptării.

Pentru aceasta puteți găsi scrisori de recomandare de la diverse instituții pe pagina de start a asociației. Scrisoarea de recomandare de la liceu include și feedback din partea tinerilor. Ei au spus că după atelier au știut mai bine și au fost mai atenți la ceea ce au spus. Participanții din alte instituții au fost la fel de impresionați și au putut învăța lucruri noi despre egalitatea în drepturi. În plus, asociația este membră a Rețelei de Educație Sexuală Styria, care se preocupă de asigurarea calității în educația sexuală.

Găsirea propriei identități a tinerilor ar trebui să fie împuternicită și susținută în viața de zi cu zi prin acceptare. Educația și cunoașterea sunt calea către mai multă egalitate. Atelierul oferă această oportunitate. Educația sexuală largă reduce comportamentul sexual cu risc, infecțiile cu transmitere sexuală și sarcinile la adolescență. În schimb, contribuie la alegeri sexuale mai responsabile și mai împuternicite.

Puțini profesori au pregătire specializată în educație sexuală și există puține materiale didactice oficiale. Există o lipsă de expertiză și experiență în predarea subiectelor sensibile și controversate. Prin urmare, această activitate ar putea fi îmbunătățită prin colaborarea profesioniștilor cu personalul didactic sau prin promovarea unei pregătiri suplimentare relevante în studiile profesorilor. Pașii juridici suplimentari ar oferi baza. În plus, trebuie remarcat faptul că tinerii cu dizabilități sunt adesea excluși din activități. În plus, Rețeaua Styria observă că tinerii cu trecut sau cu probleme financiare au, de asemenea, un acces mai dificil la educația sexuală.

2. Centrul de consiliere pentru extremism

Materiale, exemple și sfaturi pedagogice pentru confruntarea cu extremismul, radicalizarea și polarizarea în societate. Subiectele principale sunt teoriile conspirației, extremismul politic, antisemitismul, discursul instigator la ură pe internet. Este o instituție a Rețelei naționale pentru munca deschisă pentru tineret din Austria (bOJA), parte a Rețelei internaționale de sensibilizare a radicalizării (RAN).

Beneficiarii sunt profesori, lucrători de tineret, părinți, copii, iar scopul practicii este de a sprijini în creșterea gradului de conștientizare a multiplelor fețe ale radicalizării și polarizării. Unele activități constau în materiale, link-uri, ateliere, rețea, educație ulterioară pe tema.

Începând cu o linie de asistență, un profesor, de exemplu, este sprijinit în recunoașterea problemelor de polarizare sau conștientizarea acestora, precum și în abordarea acestora și crearea de unități educaționale pentru elevi. De asemenea, bOJA oferă profesorilor experți suplimentari și ateliere.

Resursele necesare sunt banii și timpul, principalele obstacole pentru profesori. Majoritatea școlilor au doar finanțări limitate pentru proiecte externe, iar procesul birocratic de invitare a experților externi este foarte epuizant.

Impactul constă în creșterea gradului de conștientizare, arătarea posibilelor reacții la polarizare, oferirea de materiale suplimentare elevilor și profesorilor.

Repetarea atelierelor este întotdeauna posibilă, de asemenea, implementarea materialelor furnizate în lecții este foarte ușoară.

3. Educație continuă și formare profesională avansată în colegii de învățământ pentru profesori

Fiecare stat federal din Austria are propriul său colegiu educațional pentru profesori, unde profesorii își pot continua educația prin seminarii și surse. Există cursuri de prevenire a polarizării.

Continuarea educației și conștientizarea cadrelor didactice pentru procesele de polarizare din societatea noastră și consolidarea acestora în implementarea acestor subiecte în lecțiile lor din școală.

Beneficiarii sunt profesorii și, prin intermediul acestora, studenții.

Scopul practicii sunt ateliere scurte, cursuri prelungite, furnizarea de materiale pentru ca profesorii să-și lărgescă poziția pe multiplele subiecte ale polarizării. Abordarea metodologică se bazează pe profesori care predau profesorii.

Activitățile constau în ateliere și cursuri.

Timpul este principalele obstacole pentru profesori. Majoritatea școlilor au resurse limitate pentru educația externă a profesorilor lor și pentru procesul birocratic. Fiecare profesor absent care vizitează un astfel de curs sau atelier trebuie înlocuit de un coleg, nu este posibil să anulați pur și simplu o lecție la școală. Acesta este motivul pentru care educația ulterioară pentru profesori este disponibilă numai la granițele foarte stricte.

Impactul este o manifestare directă a subiectelor din orele școlare. Programul de studii ulterioare este acolo. Posibilitățile birocratice sunt problema.

Cipru

1. Imagine

Imagine își propune să promoveze o cultură a păcii și a antirasismului. *Imagine* a fost lansat în octombrie 2017 și implică școli primare, gimnazii și licee de pe teritoriul Ciprului.

Proiectul „*Imagine*” este implementat de Asociația pentru Dialog Istoric și Cercetare și Casa de Cooperare sub auspiciile Comitetului Tehnic Bicomunal pentru Educație și este finanțat de Ministerul Federal de Externe al Republicii Germania. Proiectul este susținut și de Forța Națiunilor Unite de menținere a păcii în Cipru (UNFICYP) și de Biroul ONU al consilierului special (OASG).

Este un program educațional care vizează elevii școlii și are loc în timpul orelor de școală

– în primul rând, la sediul școlii și, ulterior, la „Casa pentru Cooperare”, care se află în zona tampon a Nicosiei. Participarea la proiect este complet voluntară și gratuită.

Principalii beneficiari ai proiectului „*Imagine*” sunt studenții atât de la nivel primar, cât și de cel secundar

– adică studenți cu vârsta cuprinsă între 6 și 18 ani. Profesorii sunt beneficiari indirecti, deoarece sunt implicați în proces, pe de o parte, și își escortează elevii în timpul activităților, pe de altă parte. În plus, în anul universitar 2018–19, „*Imagine*” a introdus și formarea cadrelor didactice. Scopul general al formării cadrelor didactice este de a contribui la creșterea contactului și a cooperării dintre profesorii turco-ciprioți și greco-ciprioți, bazat pe o înțelegere holistică a dezvoltării cunoștințelor, abilităților și atitudinilor lor cu privire la educația pentru o cultură a păcii și non-violenței.

Imagine a fost, de asemenea, în frunte cu directorii. Prima Conferință a directorilor didactice în contextul Proiectului „*Imagine*” a avut loc ieri, 16 decembrie, la Zona tampon ONU din Nicosia, cu participarea a 100 de lideri de școli de toate nivelurile de învățământ din întreaga insulă. Evenimentul a avut loc în prezența liderilor celor două comunități, domnul Akıncı și domnul Anastasiades, și a co-președinților Comitetului Tehnic Bicomunal pentru Educație, Dr. Zembylas și Dr. Onurkan-Samani. Au fost prezenți și Reprezentantul Special al Secretarului General al ONU și Șefa Misiunii UNFICYP, dna Spehar, Șeful Adjunct al Misiunii Ambasadei Germaniei, domnul Peitz, și co-președintele AHDR, domnul Pachoulides.

Programul își propune să crească contactul dintre ciprioții turco-ciprioți și ciprioții greco-chiprioți și, prin aceasta, să promoveze pacea, înțelegerea și anti-rasismul pe insulă, în contextul unei înțelegeri holistice a unei culturi a păcii și non-violenței inspirate de documente, rezoluții și planuri de acțiune ale ONU.

Programul are loc, în primul rând, la sediul școlii și, ulterior, la „Casa pentru Cooperare”, care se află în zona tampon a Nicosiei.

Programul își propune să descentralizeze și să ajungă în zonele rurale din insulă, care au mai puține oportunități de a se angaja în activități care reunesc membrii celor două comunități.

Inițial, formatorii „Imaginați” vizitează clasele interesate să participe la activitățile bi-comunitare și creează spații sigure pentru discuții despre stereotipuri, discriminare și rasism ca componente ale culturii predominante a violenței și, de asemenea, facilitează activități experiențiale care explorează aceste concepte. Un aspect important al acestei activități este și pregătirea elevilor pentru contact cu colegii studenți din cealaltă comunitate.

Într-o a doua etapă, clasele din cele două comunități sunt împerecheate și li se cere să aleagă între două opțiuni de activități la Căminul de Cooperare din zona tampon: (1) „Vizită la Atelierul Căminul de Cooperare și Antirasist”, unde elevii în grupuri mixte se angajează în activități experiențiale legate de antirasism sub umbrela Educației pentru o Cultură a Păcii; sau (2) Activități sportive cu ONG-ul Peace Players Cyprus, în care elevii își dezvoltă abilități de lucru în echipă, toleranță și încredere prin activități sportive.

Grupurile de studenți interesați au opțiunea de a-și spori participarea și de a construi pe baza contactului stabilit prin participarea la acțiuni de durabilitate, plimbări educaționale în Nicosia sau vizite de studiu în întreaga insulă. Atelierele de sustenabilitate care sunt oferite nivelurilor de învățământ primar, secundar inferior și secundar superior sub formă de ateliere atât monocomunitare, cât și bicomunale, includ o gamă diversă de activități, cum ar fi gătit, meșteșuguri, fabricare de șablonuri, teatru și fotografie.

Pentru a fi replicat cu succes, acest tip de program necesită sprijinul autorităților și al părților interesate din educație. „Imaginați-vă” a necesitat multe lucrări de temelie – după multe luni de eforturi și cu acordul liderilor celor două comunități principale de pe insulă – adică comunitatea greco-cipriotă și comunitatea turco-cipriotă – „Imaginați-vă” a fost lansat.

Proiectul „Imagine” a fost menționat în mod sistematic în rapoartele Secretarului General al Națiunilor Unite încă de la inițierea sa, unde a primit recunoaștere și evaluare.

În 2020, 5091 de elevi, însoțiți de 582 de profesori, au fost instruiți în Proiectul Imagine. Alți 340 de profesori au fost instruiți în Educația pentru pace atât monocomunitar, cât și bi-comunitar, iar alți 92 de directori au participat la conferința „Imaginați-vă”.

Pentru ca activitatea să fie replicată, după adaptare, într-un alt context este necesar ca aceasta să fie susținută de autorități și părți interesate. Având în vedere recenta pandemie, este vital să nu existe restricții sociale și fizice. Acest lucru se datorează faptului că studenții se angajează într-o cultură a păcii și provoacă stereotipurile intrând în contact.

2. CONVEY – Educația digitală pentru egalitatea de gen

În septembrie 2016, parteneri din 6 țări UE (Cipru, Italia, Grecia, Irlanda, Bulgaria, Regatul Unit) s-au reunit pentru a lucra la prevenirea violenței/hărțuirii sexuale și la promovarea schimbării comportamentelor violente împotriva femeilor prin instrumente educaționale online. Proiectul a crescut conștientizarea stereotipurilor de gen și a sexualizării femeilor în media digitală. Vizând tinerii (cu vârste între 14 și 18 ani), CONVEY și-a propus să educe cu privire la stereotipurile de gen și sexualizarea în media digitală, folosind un joc de simulare pentru a promova egalitatea de gen, educația sexuală și alfabetizarea media digitală.

Partenerii proiectului au fost: Gender Alternatives Foundation (Bulgaria), Hope for Children (Cipru), The Smile of the Child (Grecia), Sexual Violence Center Cork (Irlanda), Westminster City Council (Marea Britanie).

Proiectul a încercat să încurajeze respectul drepturilor femeilor și să schimbe comportamentul tinerilor care întăresc stereotipurile de gen și duce la violență de gen.

În mod explicit, obiectivele proiectului au fost următoarele:

Dezvoltarea unor abordări de la egal la egal la educație și creșterea gradului de conștientizare cu privire la violența sexuală și hărțuirea împotriva femeilor prin instruirea tinerilor cu privire la efectele stereotipurilor de gen și ale sexualizării în mass-media digitală;

Educați și contribuiți la schimbarea comportamentală a tinerilor în domeniul violenței sexuale, hărțuirii și stereotipurilor de gen prin dezvoltarea unui joc educațional de simulare și a unui program pilot creativ de egalitate de gen și educație sexuală, alfabetizare media digitală critică;

· Promovarea respectării drepturilor și demnității femeilor în școli printr-un program de formare a formatorilor pentru profesori cu privire la prevenirea stereotipurilor de gen și a sexualizării în societatea digitală.

CONVEY – Not A Game este o aventură de investigare a crimelor groaznice. Pe parcursul a 5 capitole, prin mini-jocuri, flashback-uri și videoclipuri bazate pe mărturii reale ale supraviețuitorilor violenței, devii detectivul care caută persoanele responsabile pentru crimele comise împotriva unui copil, a unei fete, a unei femei și a unui student, în timp ce propria ta istorie de violență pe măsură ce detectivul iese la suprafață.

Jocul include următoarele caracteristici:

- 5 capitole cu mai mult de 3 ore de joc;
- 11 mini-jocuri;
- Realizări;
- Configurarea echipei și funcția „invită prieteni în echipa ta”;
- 9 povești video cu mărturii reale ale supraviețuitorilor violenței sexuale și ale violenței de gen;
- 4 limbi.

Prin dezvoltarea jocului și implementarea unui program de formare pentru profesorii și elevii din școlile secundare, proiectul își propune să promoveze respectul pentru drepturile femeilor și să schimbe comportamentul tinerilor care întăresc stereotipurile de gen și duce la violență bazată pe gen.

Impact:

– 354 de tineri au ajuns să fie capabili să conteste stereotipurile de gen și miturile legate de SVH, să reflecteze în mod critic asupra sexualizării femeilor și să identifice legăturile dintre stereotipurile de gen și violența bazată pe gen;

– 93 de tineri creatori ai unei resurse inovatoare de gaming;

– 38 de profesori/educatori au putut să folosească *CONVEY – Not A Game* și Programul pilot non-formal CONVEY pentru a instrui tinerii cu privire la abilități digitale critice, gândire critică asupra problemelor care decurg din rolurile de gen și stereotipurile de gen, privind prevenirea violenței/hărțuirii sexuale și violența de gen;

- 12 supraviețuitori ai violenței/hărțurii sexuale împuterniciți printr-un proces de dezvoltare video și partajare a mărturiilor lor;
- Aproximativ 140.000 de persoane au fost expuse la informații, mărturii, experiențe de combatere și prevenire a violenței/hărțurii sexuale și a violenței bazate pe gen;
- Factori politici și reprezentanți ai sectorului educațional din 5 țări ale proiectului au informat despre realizările proiectului, abordările metodologice și eficacitatea acestora în prevenirea și combaterea violenței și hărțurii sexuale.

PORTUGALIA

1. EQUI -X Angajarea tinerilor în promovarea masculinităților non-violente și echitabile

Finanțat de Comisia Europeană prin Programul Drepturi, Egalitate și Cetățenie al Comisiei Europene, EQUI-X a avut loc în patru țări europene, în afară de Portugalia (Germania, Belgia, Croația și Spania) și a avut ca scop dezvoltarea strategiilor inovatoare pentru promovarea egalității de gen și a implicarea băieților și bărbaților în modele non-violente de masculinitate.

Manualul EQUI-X este unul dintre principalele rezultate ale proiectului cu același nume, care a fost dezvoltat în Portugalia de către CES-Universitatea din Coimbra și Promundo Portugalia între ianuarie 2018 și decembrie 2019. Acesta a avut ca scop promovarea egalității de gen în rândul tinerilor în vârstă de 12 până la 18 ani în școlile publice din ciclul 2 și 3 de educație de bază și tineri cu vârsta între 14 și 17 ani care deservește măsuri educaționale în centrele educaționale din Coimbra, Lisabona și Vila do Conde.

EQUI-X – bazat pe programul H|M|D al ONG-ului internațional Promundo, dezvoltat în Brazilia în 2002 și recunoscut ca bună practică bazată pe dovezi în promovarea egalității de gen și prevenirea violenței de gen – combină sesiuni de educație de grup, campanii locale și activism politic și a fost testat și adaptat la contextul local al fiecărei țări.

Este un Manual de instruire care oferă instrumente reale de sprijin pentru lucrul cu tinerii între 12 și 18 ani în contexte de educație formală și non-formală, permițându-le să pună la îndoială stereotipurile cu care trăiesc, care îi limitează și se reproduc în viața lor de zi cu zi. Și aceste instrumente sunt unice, deoarece se bazează pe metodologii structurate și testate și sunt cuprinzătoare în mod substanțial, variind de la concepte la exerciții practice, întrebări concrete, scenarii alternative și resurse. Acest manual a fost elaborat pe baza experiențelor acumulate de CES-UC în timpul unei faze pilot extinse și a fazei de implementare a atelierelor în contextul școlilor și centrelor educaționale. În total, echipa ETUC a desfășurat 52 de sesiuni educaționale cu 122 de tineri, 63 de băieți și 59 de fete. Au fost discutate teme precum genul, identitatea și discriminarea, violența, sănătatea și îngrijirea sexuală și reproductivă.

Manualul EQUI-X este împărțit în 6 secțiuni/blocuri tematice: Gen; Masculinități; Media și Masculinități; Sănătatea sexuală și reproductivă; Violentă și diversitate; și Paternitatea și îngrijirea. Fiecare modul conține: 1. un tabel care rezumă atelierelor pe care le conține; 2. un text introductiv; 3. un text suport; 4. planuri de sesiune pentru fiecare atelier (indicând obiectivele, durata recomandată, materialele necesare, sfaturi operaționale și, de asemenea, materiale pentru susținerea activităților); 5. resurse pentru susținerea subiectului (inclusiv, de

exemplu, articole din ziare, videoclipuri, filme, infografice, instituții relevante și/sau informații despre cum să soliciteți clarificări sau să obțineți asistență juridică și psihologică); 6. lectură ulterioară și la final un glosar. Cele 42 de ateliere cuprinse în acest manual au o durată recomandată de 15m până la 2h. Aceste activități pot fi desfășurate într-o varietate de medii, inclusiv școli și centre de educație, pentru care sunt concepute, dar și în cluburi sau asociații de tineret și sunt cele mai productive atunci când sunt desfășurate cu grupuri mici de 10 până la 20 de participanți. Scopul atelierelor este de a oferi un spațiu sigur pentru discuții în care tinerii și femeile se simt confortabil să reflecteze asupra normelor de gen, masculinității, relații, violență bazată pe gen, sănătate și îngrijire, precum și să ofere oportunități de a reflecta asupra abilităților necesare. pentru a minimiza comportamentul de asumare a riscurilor și pentru a încuraja tinerii bărbați și femeile să acționeze în moduri mai egale.

Acest manual a fost dezvoltat pentru profesioniștii care lucrează cu tinerii în mod regulat și care doresc să abordeze sau să discute probleme legate de promovarea egalității de gen și prevenirea violenței bazate pe gen, printre altele.

Grupul țintă al proiectului EQUI-X este format din fete/femei și băieți/bărbați, cu vârsta cuprinsă între 12 și 18 ani, care urmează școala obligatorie; sunt instituționalizate în centre de învățământ; locuiesc în adăposturi sau locuințe, sau refugiați/refugiați sau migranți.

Selecția participanților a fost făcută de instituțiile care au decis să găzduiască programul. Atelierele au fost implementate în instituțiile care au acceptat să facă parte din proiect. În școli, majoritatea sesiunilor s-au desfășurat în contextul disciplinei Educație pentru cetățenie și participarea a fost voluntară. În centrele de învățământ, sesiunile au fost programate în timp util, conform programării instituțiilor.

Notă: Ei nu recomandă să lucreze cu tineri cu vârsta cuprinsă între 12 și 18 ani în cadrul acelorași grupuri. Ei recomandă grupe omogene de vârstă.

Unul dintre obiectivele principale ale proiectului EQUI-X a fost adaptarea la sfera europeană a materialelor originale ale Promundo Global Consortium, pentru a le adapta la contextele specifice de intervenție ale celor cinci organizații europene.

Obiectivul EQUI-X a fost promovarea masculinităților echitabile și a egalității de gen în rândul tinerilor cu vârste cuprinse între 12 și 18 ani din școlile publice din ciclul 2 și 3 de învățământ de bază și tinerii de același spectru de vârstă care deserveșc măsuri educaționale în centrele de învățământ din Coimbra, Lisabona și Vila do Conde. Manualul își propune să sprijine educatorii și alți profesioniști, pe baza unei abordări de gen și a unui proces de învățare care se bazează pe experiența și pregătirea personală a fetelor și băieților, pentru a dezvolta abilitățile necesare pentru a pune în discuție atitudinile inegale și dăunătoare care contribuie la situații în care stereotipurile de gen. și chiar și violența bazată pe gen sunt reproduse, tolerate sau chiar acceptate. Cu ajutorul acestui manual, se urmărește să facă posibilă implementarea programului EQUI-X de către școli sau alte organizații într-un mod autonom și adaptat.

Activitățile care formează EQUI-X se bazează pe o teorie a schimbării bazată pe dovezi care recunoaște nevoia de a crea schimbări la niveluri variate pentru a realiza schimbări susținute și pe scară largă. La sfârșitul proiectului, echipa se așteaptă să aibă un program care poate: a) să fie replicat în diferite contexte europene și b) să fie încorporat în strategia la nivelul UE privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (Convenția de la Istanbul, 2016).).

Băieții și fetele au fost implicați în sesiunile educaționale în diferite intervale de timp și formate. În unele cazuri, elevii au fost implicați în ateliere pe tot parcursul anului școlar, dar în alte cazuri, cursul sesiunilor a fost comprimat în câteva săptămâni sau zile.

Sesiunile educaționale s-au încheiat cu crearea unei campanii conduse de tineri. Datorită locațiilor acestor sesiuni, cum ar fi școlile și centrele de detenție pentru tineri, formatorii s-au confruntat cu dificultăți în promovarea unui spațiu sigur în care participanții să poată lucra la problemele propuse. Cu toate acestea, implicarea lor activă în construirea campaniei a arătat că problemele ridicate în cadrul atelierelor au avut un impact, motivându-i să ia măsuri asupra a ceea ce au trăit dincolo de cadrul strict școlar.

Elevii și facilitatorii ar putea crea cinci campanii de diseminare și conștientizare care să fie desfășurate în fiecare țară parteneră, fiecare având un accent artistic unic: activități ușoare care implică comunitatea școlară din Portugalia, acțiune urbană în Croația, o piesă de teatru forum în Spania, un atelier de meme în Germania și, în final, diverse resurse prin intermediul rețelelor sociale, inclusiv videoclipuri și muzică care vor fi implementate în curând în Belgia.

Pentru implementarea proiectului în alte țări echipa EQUI-X oferă câteva recomandări pentru implementare, înainte de începerea atelierelor.

Ele sunt:

1 – Cercetare formativă: studiu diagnostic

În cazul în care nu cunoașteți populația cu care veți derula programul EQUI-X, este important să efectuați un studiu de diagnosticare. Pe parcursul EQUI-X, am folosit metode calitative, precum focus grupuri, interviuri cu informatori cheie și cu potențiali participanți: interviuri cu profesori din școlile vizate și cu monitori și alți profesioniști din centrele educaționale care au găzduit proiectul.

2 – Selectarea și instruirea echipei de facilitare

Alegerea echipei de facilitare potrivite este esențială pentru succesul grupurilor educaționale precum cele propuse în programul EQUI-X. Se recomandă ca echipa de facilitare să includă cel puțin două persoane în cazul grupurilor de 10-15 tineri și cel puțin trei în grupuri mai mari. Pe parcursul programului EQUI-X, au fost alese echipe mixte de facilitare, ceea ce s-a dovedit a fi o alegere bună în majoritatea contextelor.

3 – Faza de implementare

3.1 Identificați participanții/grupul participant (Va fi bazat pe voluntariat sau prin invitație? În cazul în care este pe bază de invitație, va implica un anumit grup de tineri, o clasă de exemplu?).

3.2 Este important să vă asigurați dacă este necesar să solicitați permisiunea școlii sau a organizației/asociației în cauză pentru a implementa atelierelor. Odată ce această întrebare a fost rezolvată, este important să rețineți dacă este necesar acordul părinților sau tutorelui pentru participarea la ateliere.

3.3 Identificați bugetul, materialele și condițiile logistice necesare (Luați în considerare și cartografierea organizațiilor locale cu expertiză în domeniile de lucru ale atelierelor, în vederea identificării expertizei disponibile, resurselor, informațiilor suplimentare sau chiar crearea de parteneriate cu aceste organizații pentru desfășurarea atelierelor) .

3.4 Recunoașterea și recompensarea participării tinerilor la atelierelor TEQUI-X (De asemenea, este necesar să se ia în considerare, pe lângă participarea tinerilor la proiectarea și implementarea campaniei comunitare finale, modalități de recunoaștere a participării lor la ateliere.

3.5 Pregătiți-vă să faceți față dezvoltării de informații sensibile

3.6 Evaluarea atelierelor

Metodologia EQUI-X rezultă dintr-o abordare combinată, care combină organizarea de ateliere de grup cu tineri, campanii locale create de tineri și activism la un nivel politic mai macro și formal. Cele 42 de ateliere cuprinse în acest manual au o durată recomandată de 15m până la 2h. Aceste activități pot fi desfășurate într-o varietate de medii, inclusiv școli și centre de educație, pentru care sunt concepute, dar și în cluburi sau asociații de tineret și sunt cele mai productive atunci când sunt desfășurate cu grupuri mici formate din 10 până la 20 de participanți.

Strategia metodologică este dublă: cantitativă și calitativă. Abordarea cantitativă se va baza pe aplicarea chestionarelor elevilor din clasele primare și gimnaziale, în timp ce abordarea calitativă va include focus grupuri

cu profesori din școlile implicate în proiect. Chestionarele vor fi realizate de un tehnician de specialitate, care va fi prezent în timpul aplicării pre- și post-chestionare și disponibil pentru a răspunde oricărui îndoieli și întrebări care pot apărea, precum și pentru a garanta confidențialitatea și anonimatul chestionarului.

Metodologiile grupurilor educaționale propuse de proiectul EQUI-X se bazează pe un curriculum testat și adaptat pe scară largă, constând în activități menite să implice tinerii bărbați și femei în reflecție critică și dialog asupra egalității de gen prin sesiuni participative.

Diferite ateliere educaționale abordează subiecte precum îngrijirea; sănătatea sexuală și reproductivă; drepturile femeilor; diferitele forme de violență, inclusiv violența bazată pe gen (cu accent pe violența la întâlniri, hărțuirea și hărțuirea cibernetică), rasismul și xenofobia; emoții și comunicare non-violentă; relațiile și diversitatea sexuală, empatia și conceptele de gen și alte identități. EQUI-X include, de asemenea, instruirea profesioniștilor cheie, a profesorilor și a altor profesioniști din școală cu privire la metodologiile proiectului, în vederea promovării impactului durabil și permanent al proiectului.

Identificați bugetul, materialele și condițiile logistice necesare: înainte de începerea sesiunilor, asigurați-vă că toate resursele și materialele necesare desfășurării atelierelor sunt disponibile (de exemplu, încăpere sau alt spațiu adecvat pentru desfășurarea atelierelor; tablă sau flipchart; fotocopii ale materialelor suport etc.). De asemenea, ar trebui luată în considerare cartografierea organizațiilor locale cu expertiză în domeniile de lucru ale atelierelor, în vederea identificării expertizei disponibile, a resurselor, a informațiilor suplimentare sau chiar a creării de parteneriate cu aceste organizații pentru a desfășura atelierele.

Evaluarea atelierelor pe baza opiniilor participanților este esențială, precum și evaluarea a ceea ce au învățat, ce abilități au dezvoltat și ce fel de conținut și formate le-au plăcut cel mai mult și cel mai puțin. De asemenea, este esențial să ne gândim la formatul de autoevaluare a echipei de facilitare. Aceste informații ar trebui să fie baza pentru viitoare adaptări sau reformulări. Pe parcursul EQUI-X s-a decis realizarea unui chestionar de autoevaluare care să fie completat de echipa de facilitare, care a funcționat ca „jurnal de teren”.

Rezultatele arată că atât băieții, cât și fetele au împărtășit încă de la început atitudini pozitive cu privire la aspecte obiective (diviziunea treburilor casnice, decizia de a avea copii, folosirea prezervativelor etc.). S-a înregistrat și îmbunătățirea atitudinilor mai subiective (nefiind de acord cu următoarele afirmații: „un bărbat trebuie să fie dur”; „băieții care se comportă ca fetele sunt slabi”, de exemplu).

Pentru monitorizare și evaluarea impactului, EQUI-X a folosit instrumente precum jurnalele de teren ale echipei de facilitare și/sau sesiuni de monitorizare față în față cu echipa de facilitare, unde va exista ocazia de a reflecta asupra progresului sesiunilor, provocările întâlnite și ajustările necesare. Pentru a evalua impactul acestor sesiuni educaționale asupra atitudinilor și comportamentelor participanților, am realizat o anchetă de evaluare a impactului aplicând câte un pre și post test fiecărui tânăr în prima și ultima sesiune, cu următoarele rezultate în școli:

Scala GEM (Gender-Equitable Men) este unul dintre instrumentele care măsoară atitudinile față de normele de gen în relațiile intime sau diferite așteptări sociale pentru bărbați și femei și băieți și fete. Elaborată de Population Council/Horizons și Promundo, scara constă din 24 de afirmații despre normele de gen, sexualitate, masculinitate, violență și sănătate.

Pentru mai multe informații despre rezultatele monitorizării și evaluării impactului programului EQUI-X, vă rugăm să contactați echipa la equix@ces.uc.pt.

Echipa de facilitare ar trebui să aleagă atelierele în funcție de grup și de timpul disponibil pentru aplicarea acestora, precum și de spațiul în care se va desfășura. Din acest motiv, se recomandă ca echipa de facilitare să desfășoare în prealabil atelierele incluse în fiecare secțiune și să folosească această ocazie pentru a reflecta asupra cunoștințelor, convingerilor și comportamentelor lor cu privire la subiectele abordate și pentru a-și imagina reacția grupului la activitate. Această reflecție ar trebui să ghideze decizia privind alegerea atelierelor și adaptarea acestora la context. Este important de subliniat că instrucțiunile pentru fiecare atelier sunt doar linii directe și sugestii, care ar trebui adaptate și chiar, într-o anumită măsură, ocolite, ori de câte ori este necesar, pentru a răspunde mai bine nevoilor grupului sau constrângerilor logistice, printre altele. De exemplu, echipa de

facilitare poate folosi ideea de bază a unui atelier și obiectivele acestuia și poate adopta metoda folosită într-o altă sesiune.

Multe dintre subiectele din manualul EQUI-X sunt sensibile și complexe, așa că este important să se acorde atenție dacă participanții se simt confortabil cu subiectele și activitățile. În unele situații, poate fi necesar să se îndrume un tânăr din grup pentru un acompaniament mai specializat, cum ar fi consiliere psihologică. Pregătiți-vă în avans și aveți în vedere serviciile de asistență pentru a sugera. În mod ideal, pregătiți un pliant cu serviciile de asistență existente și puneți-l la dispoziția grupului încă de la primul atelier. Este important să fim conștienți de realitățile participanților și să înțelegem provocările și pericolele cu care se confruntă în încercarea de a face schimbări. Schimbarea atitudinilor și comportamentelor este un proces lung și dificil.

2. MOOC (Massive Open Online Course) “Bullying e Ciberbullying: Prevent & Act” (2019)

ENABLE (European Network Against Bullying in Learning and Leisure Environment) (2016)

Dezvoltat de Direcția Generală pentru Educație portugheză, în contextul Centrului de conștientizare SafeNet și al echipei de educație pentru sănătate, începând cu 13 mai și se încheie la 1 iulie 2019. Acest curs își propune să conștientizeze participanții cu privire la problema bullying-ului și cyberbullying-ului. De asemenea, se dorește a fi o oportunitate de aprofundare a cunoștințelor și de a dezvolta abilități de identificare, prevenire și intervenție față de aceste comportamente.

ENABLE este un proiect finanțat de UE care combate bullying-ul și contribuie la bunăstarea tinerilor cu vârsta cuprinsă între 11 și 14 ani prin dezvoltarea socială și emoțională și educația între egali. Traducerea și adaptarea acestui manual în portugheză face parte din cursul MOOC „Bullying and Cyberbullying: Prevent and Action.

Acest curs online deschis este structurat în patru module și se concentrează pe subiecte precum: bullying, cyberbullying și comunicare prin ecran, siguranța pe internet și cyberbullying, abordări de intervenție față de bullying și cyberbullying.

Acest MOOC este destinat profesorilor, educatorilor, părinților/îngrijitorilor, psihologilor, forțelor de securitate, altor profesioniști care lucrează în medii educaționale și tuturor celor interesați de acest subiect.

ENABLE adoptă o abordare holistică și durabilă pentru reducerea agresiunii prin implicarea studenților, personalului și părinților/îngrijitorilor. Un set de 10 lecții sociale și emoționale (SEL – Învățare socială și emoțională) influențează comportamentul elevilor, ajutându-și la dezvoltarea abilităților sociale și emoționale și încurajându-i să reflecteze asupra comportamentului propriu și al colegilor lor. ENABLE educă, de asemenea, personalul, studenții și părinții/îngrijitorii despre ce este hărțuirea, cum să se ocupe de aceasta și măsurile eficiente care pot fi puse în aplicare pentru a preveni apariția acesteia și pentru a minimiza impactul asupra individului.

Un set de 10 sesiuni de o oră, materiale de campanie și activități de reflecție de la egal la egal oferă personalului o structură progresivă sugerată și activități pe care să le desfășoare împreună cu grupul selectat de elevi susținători colegi. Peer Supporters desfășoară campanii și activități care educă întreaga comunitate (inclusiv părinții/îngrijitorii) despre hărțuire, încurajează elevii să reflecteze asupra comportamentului lor și, în cele din urmă, creează o cultură în care elevii vorbesc despre bullying, se sprijină reciproc și se respectă reciproc diferențele.

ENABLE își propune să combată hărțuirea și să contribuie la bunăstarea copiilor printr-o abordare holistică care abordează hărțuirea, nu numai în școală, ci și în contexte externe care au impact asupra bunăstării, implică elevii, părinții/îngrijitorii și actorii cheie în școli, și se bazează pe o înțelegere empirică a cauzelor și efectelor agresiunii și a contramăsurilor eficiente. Obiectivul este de a împuternici și de a informa tinerii, folosind abordări holistice dovedite și resurse inovatoare, pentru a-și monitoriza și a reflecta asupra propriului comportament și a-și aprofunda înțelegerea impactului acestuia asupra celorlalți. Se adresează victimelor, trecătorilor și făptuitorilor care sunt adesea ei înșiși victime ale agresiunii.

Un set de 10 lecții de învățare socială și emoțională care vizează combaterea agresiunii într-un mediu școlar prin dezvoltarea abilităților sociale și emoționale ale tinerilor cu vârsta cuprinsă între 11 și 14 ani.

Lecția 1: Cine sunt eu?

Lecția doi: Ce mai faci? Într-adevăr?

Lecția a treia: Natura hărțuirii

Lecția a patra: Citirea emoțiilor în situații sociale

Lecția cinci: Nu este bullying; este doar...

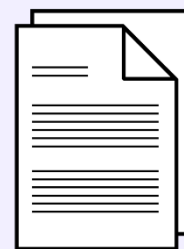
Lecția a șasea: Cum să-mi orientez emoțiile către o mentalitate pozitivă

Lecția a șaptea: Semănarea sămânței; cum să schimbi echilibrul

Lecția a opta: Stealth și tactici: cum să faci diferența

Lecția nouă: Bazele schimbării

Lecția zece: Ce se întâmplă în continuare?

Lecțiile sunt însoțite de un document de prezentare generală care își propune să ajute personalul să înțeleagă intențiile din spatele structurii generale a fiecărei lecții. Fiecare lecție este împărțită în mod clar într-o introducere, câteva activități de învățare și o închidere și este însoțită de o serie de oportunități suplimentare de învățare, cum ar fi site-uri web, aplicații, filme etc. Se anticipează că cei care predau lecția își vor folosi propriile lecții judecată profesională și selecțată activități potrivite pentru cursanții lor, adăugând orice experiență sau idei de activitate pe care le pot aduce personal.

Cu toate secvențele de planuri de lecție, este de așteptat ca școlile și membrii personalului să adapteze și să modifice resursele pentru a satisface nevoile elevilor lor. Lecțiile au fost concepute ca o succesiune de lecții, construind abilități în Auto-Conștientizare și Conștientizare Socială, urmate de Auto-Management și în final de Relationship Management. Totuși, aceasta nu înseamnă că secvența este prescriptivă, ci că școlile ar trebui să se asigure că, în adaptarea acestei resurse pentru a se potrivi școlii lor și nevoilor cursanților lor, se acordă atenția și atenția cuvenite pentru a se asigura că abilitățile elevilor sunt cultivate în conformitate cu secvența planificată.

În cadrul fiecărei lecții, au fost oferite o serie de sugestii de activități. Aceasta nu este o listă exhaustivă și nici nu ar trebui tratată ca o listă de verificare în cadrul unei lecții. Personalul este încurajat să-și folosească propriul raționament profesional pentru a planifica activități potrivite pentru cursanții lor. Aceasta poate însemna adaptarea ideii propuse prin utilizarea unei abordări diferite de învățare sau încorporarea uneia dintre ideile de activitate sugerate de la sfârșitul planului de lecție. Nu putem sublinia suficient valoarea de a face ca personalul școlii să adapteze aceste resurse pentru a se potrivi contextului lor.

Proiectul Enable a fost implementat în Belgia, Croația, Danemarca, Grecia, Regatul Unit. Direcția generală de educație portugheză a tradus manualul Enable în portugheză și a pus la dispoziție formarea MOOC.

ENABLE oferă materiale gata de utilizat pentru un training de o zi și un set de 10 lecții săptămânale, de o oră, precum și alte materiale pentru implementarea unei campanii și activități de reflecție între egali, oferind profesorilor o structură pas cu pas, precum și activitățile pe care le pot desfășura cu grupul selectat de studenți Peer Support Leader.

Peer Support Leaders pot desfășura campanii și activități educaționale care vizează întreaga comunitate școlară (inclusiv părinții și tutorii) despre hărțuire, încurajând elevii să reflecteze asupra comportamentului lor și, în cele din urmă, creând o cultură în care vorbesc între ei despre bullying, sprijinindu-se și respectându-se. diferențele reciproce. Peer Support Leaders sunt elevi responsabili care reprezintă populația studentească și doresc să facă diferența la școala lor pentru o anumită cauză sau problemă. Aceștia primesc pregătire și sprijin pentru a-și îndeplini rolul în mod eficient, precum și sprijin și îndrumare continuă de la un profesor sau alt adult din școală. Toți elevii implicați în acest proiect primesc un ghid pentru părinți și tutori, cu propuneri de activități pentru a-și extinde cunoștințele despre ce este bullying-ul. Un pachet pentru părinți/ingrijitori este oferit tuturor elevilor, care include activități pentru a-și extinde învățarea în casă și îi informează pe părinți/ingrijitorii despre modul în care își pot păstra copilul în siguranță, atât online, cât și offline.

Pași pentru implementarea ENABLE

- Identificați cine va conduce programul ENABLE în școala dvs.;

- Utilizați Caracteristicile și Beneficiile pentru a explica conducătorilor dvs. seniori de ce școala dvs. ar trebui să adopte ENABLE;
- Identificați care membri ai personalului vor fi responsabili pentru Peer Supporters și care pentru SEL;
- Recrutați Peer Supporters, folosind secțiunea de mai jos intitulată „Recrutarea studenților pentru a fi Peer Supporters”;
- Cu ajutorul trainerului ENABLE Peer Supporter, planificați-vă programul Peer Support;
- Cu coordonatorul ENABLE SEL, planificați implementarea modulelor SEL;
- Utilizați „Planul de formare pentru studenți cu sprijin de la egal la egal” de o zi din secțiunea „Resurse” pentru a începe formarea inițială cu susținătorii de la egal la egal;
- Furnizarea modulelor de Învățare socială și emoțională cu studenții, în plus față de Peer Supporters, cu vârsta cuprinsă între 11 și 14 ani;
- Pe parcursul a 10 săptămâni, întâlniți timp de o oră în fiecare săptămână cu Peer Supporters pentru a desfășura fiecare dintre cele 10 sesiuni de Peer Supporter de o oră;
- Susține și încurajează Peer Supporters să desfășoare unele dintre activitățile de extindere sugerate etichetate;
- „Idei strălucitoare” care sunt atașate la fiecare dintre cele 10 sesiuni de sprijin de la egal la egal;
- Pe baza muncii lor și a constatărilor din cele 10 sesiuni, Peer Supporters folosesc Pachetul de materiale ale campaniei și Peer Review Challenges oferite pentru a continua să-și educe colegii și să promoveze o cultură a respectului și toleranței;
- Împărtășiți cele mai bune practici, învățare și formare cu o școală vecină. De exemplu, Peer Supporters vizitează școlile primare locale sau formează elevi de liceu;
- Cu sprijinul personalului, Peer Supporters antrenează un nou set de Peer Supporters în fiecare an pentru a se asigura că schema este sustenabilă.

Ca și în cazul oricărei strategii sau intervenții, este important ca școlile să evalueze impactul abordării asupra elevilor și să înregistreze orice progres realizat. Pentru acest tip de program este important să se ia în considerare capturarea atât a datelor calitative cât și cantitative pentru a construi o imagine completă a impactului. Prin urmare, pe lângă chestionar (fie că este selectat pentru utilizare sau nu) există o serie de mecanisme pe care școlile le-ar putea adopta pentru a măsura impactul programului ENABLE. De exemplu, **personalul ar putea:**

- Înregistrați observațiile;
- Sprijinirea creării de jurnalele studenților;
- Țineți o serie de interviuri sau discuții;
- Căutați o serie de indicatori, cum ar fi numărul redus de incidente de agresiune înregistrate sau tendințele absentei;
- Căutați evaluarea elevilor.

Kit de evaluare a impactului: Contact info-enable@eun.org

Pentru a putea face ENABLE să funcționeze, există un ghid pentru adulți, cu toate informațiile necesare pentru replicare.

ROMÂNIA

1. Strategia Națională pentru Protecția și Promovarea Drepturilor Copilului

Strategia este implementată la nivel național, de către Ministerul Educației, în perioada 2014–2020. Aceasta își propune prevenirea și combaterea abandonului școlar, printr-o monitorizare mult mai atentă a situațiilor de absenteism și abandon, prin intermediul unor programe care să sprijine școlile în asistarea copiilor în risc.

Este un program național, prin care se dorește prevenirea abandonului școlar, un grav efect al polarității educaționale. Activitățile acestuia presupun monitorizarea continuă a frecvenței școlare, identificarea elevilor în risc de abandon școlar prin consiliere psihopedagogică și programe de remediere.

Strategia propune o abordare integrată, care să includă copilul, familia sa, comunitatea și școala. De asemenea, are loc pregătirea tuturor cadrelor didactice, prin includerea aspectelor specifice prevenirii și combaterii abandonului timpuriu al școlii.

Scopul practicii:

- a) Facilitarea și asigurarea înscrierii tuturor copiilor de vârstă școlară;
- b) Diminuarea ratei abandonului școlar în ciclul obligatoriu;
- c) Relansarea învățământului postobligatoriu, acordând o mai mare importanță învățământului tehnic și profesional;
- d) Îmbunătățirea condițiilor din sistemul școlar aflat în mediul rural și punerea accentului pe orientarea școlară și profesională;
- e) Acces liber la anul de pregătire pentru preșcolari;
- f) Facilitarea accesului la educație pentru copiii cu nevoi speciale, precum și promovarea incluziunii sociale.

Activități (dacă se aplică):

- a) Realizarea unei campanii de informare pentru creșterea gradului de conștientizare în vederea prevenirii și reducerii fenomenului de părăsire timpurie a școlii;
- b) Organizarea unor întâlniri în comunitate: stabilirea temelor, realizarea materialelor, anunțuri, invitarea cadrelor didactice, autorităților locale, părinților, membrii din comunitate, diseminarea de materiale informative;
- c) Crearea unei rețele/parteneriat între școală, instituții locale/județene, servicii sociale, de ocupare și sănătate, precum și promovarea principiului egalității de șanse și de gen, dezvoltarea durabilă.
- d) Monitorizarea continuă a frecvenței școlare;
- e) Monitorizarea elevilor identificați în risc de abandon școlar prin consiliere psihopedagogică;
- f) Programe de remediere;

Fiind o strategie națională pe termen lung, aceasta a fost implementată pe întreg teritoriul țării, cu precădere în zonele rurale, unde rata abandonului este ridicată.

Abordare Metodologică:

1. Reglementări referitoare la supervizarea și acreditarea serviciilor sociale, a metodologiilor și procedurilor de lucru specifice, precum și a celor ce vizează evaluarea gradului de implementare a legislației;
2. Metodologii de lucru elaborate și difuzate la nivelul SPAS și DGASPC;
3. Metodologie de colaborare interinstituțională elaborate;
4. Metodologie de monitorizare a cazurilor de violență.

Pentru implementarea strategiei s-au alocat resurse umane (s-a realizat un ordin strategic în managementul resurselor umane, pentru acoperirea deficitului de personal cu pregătire specifică în sistemul public de asistență socială) și economice adecvate (fonduri structurale sau ale unor organizații internaționale), prin care se asigură aplicarea strategiei în mod unitar.

Întrucât strategia propune o abordare integrată, care să includă copilul, familia sa, comunitatea și școala, cea mai mare provocare a fost convingerea părinților de a se implica activ în implementarea acesteia.

În anul 2016, România a avut una dintre cele mai mari rate de abandon școlar din Uniunea Europeană, aceasta fiind de 18,5% în rândul tinerilor cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani, conform statisticii furnizate de către Eurostat. În ciuda faptului că întreaga Uniune Europeană are drept obiectiv scăderea cât mai mult posibil a ratei abandonului școlar, România nu pare să facă acest lucru. În anul următor, 2017, rata abandonului școlar a scăzut, fiind de 18,1%. După statistica Eurostat, România se află mult sub media europeană privind rata părăsirii timpurii a școlii de către tineri.

Strategia a avut un impact pozitiv asupra populației, rata abandonului scăzând cu câteva procente. Chiar și așa, obiectivul nu a fost atins, întrucât își propunea să reducă ratele de abandon școlar sub pragul de 10% până în anul 2020.

Deși Strategia Națională pentru Protecția și Promovarea Drepturilor Copilului a fost implementată în perioada 2014-2020, în prezent există alte programe naționale care își propun să prevină și să combată abandonul școlar:

1. Programul Cornul și laptele, unde elevii claselor P-VIII primesc zilnic aceste produse;
2. Programul Rechizite școlare gratuite, adresat elevilor din învățământul de stat, primar și gimnazial, cursuri de zi. La începutul fiecărui an școlar se distribuie pachete cu rechizite școlare specifice fiecărei clase.;
3. Programul Bani de liceu - este acordat un sprijin financiar elevilor din învățământul liceal în vederea continuării/finalizării studiilor. În urma adoptării Hotărârii de Guvern 712/2018, începând cu anul școlar 2018-2019, fiecare beneficiar va primi lunar, pe toata durata cursurilor, în situația respectării tuturor condițiilor legale prevăzute, suma de 250 lei/lunar;
4. Programul Euro 200 – ce are la bază legea nr. 269/2004 privind acordarea unui ajutor financiar în vederea stimulării achiziționării de calculatoare, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1294/2004.

Cadrul legislativ

- a) OMEN nr. 1409/2007, privind aprobarea Strategiei pentru reducerea fenomenului de violență în unitățile de învățământ preuniversitar, cu modificările și completările ulterioare;
- b) OMENCS nr. 5079/ 2016, privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar, cu modificările și completările ulterioare; OMENCS no. 4742/ 2016, regarding the approval of the Student Status;
- c) OMEN nr. 4831/2018 privind aprobarea Codului-cadru de etică al personalului didactic din învățământul preuniversitar;
- d) Legea privind creșterea siguranței în unitățile de învățământ (Legea nr. 35/2007 completată și modificată prin Legea nr. 29/2010)

2. Legea nr. 221/2019, pentru modificarea și completarea Legii Educației Naționale nr.1/2011 privind violența psihologică-bullying

Legea nr. 221/2019, prin care este prevenit și combătut bullying-ul în spațiile destinate învățământului, ale cărei norme au fost aprobate la data de 10 iunie 2020, vizează înființarea unui grup de acțiune anti-bullying din care vor face parte maximum 10 membri. Între aceștia se vor regăsi directorul unității de învățământ, profesorul consilier școlar, trei cadre didactice formate în problematica violenței, inclusiv a violenței psihologice-bullying, doi sau mai mulți reprezentanți ai elevilor, un reprezentant al părinților, reprezentanți ai autorității locale. Rolul acestui grup este prevenirea, identificarea și soluționarea faptelor de bullying comise între elevi, prin acțiuni fizice, verbale, relaționale și/sau cibernetice.² Prin această lege, Ministerul Educației dorește ca fiecare școală să adopte în regulamentul de ordine interioară măsuri și sancțiuni împotriva bullying-ului, prin stabilirea unor proceduri clare de intervenție și organizarea unor activități cu elevii și părinții acestora.

Sumele necesare organizării programelor de formare, programelor de consiliere sau a programelor de informare/ conștientizare provin din bugetul de stat, se reflectă în bugetele locale ale unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale, la partea de venituri.

Este o lege, prin care se dorește prevenirea și combaterea bullyingului în spațiile destinate învățământului, un fenomen al polarității educaționale, ce a capatat amploare în ultimul deceniu. **Tipurile de intervenție în cazul bullyingului, ce apar în metodologia acestei legi sunt:**

1. Colaborarea cu Federația Națională a Părinților din Învățământul Preuniversitar și informarea părinților cu privire la serviciile pe care le poate oferi școala în scopul prevenirii acțiunilor de tip bullying și ameliorării relațiilor părinți-copii (consiliere, asistență psihologică, mediere);

² <https://www.edu.ro/norme-metodologice-de-aplicare-legii-%C3%AEmpotriva-violen%C8%9Bei-psihologice-bullying-au-fost-publicate-%C3%AEn>

2. Implicarea în astfel de activități a personalului specializat (consilieri școlari , psihologi);
3. Colaborarea școlii cu familiile elevilor cu potențial violent pentru a găsi și aplica soluțiile pentru prevenirea bullying-ului;
4. Implicarea Consiliului Național al Elevilor în proiectarea și derularea activităților de prevenire și reducere a manifestărilor de tip bullying;
5. Includerea, pe agenda întâlnirilor formale ale școlii (Consiliul de administrație, Consiliul profesoral, Consiliul elevilor, Comitetul de părinți), a unor teme legate de acțiunile de tip bullying, care să aibă ca scop constientizarea dimensiunii fenomenului și analiza formelor, a actorilor și a cauzele situațiilor de la nivelul instituției respective.

Legea 221/2019 propune o abordare integrată, care să includă copilul, familia sa, comunitatea și școala. De asemenea, are loc pregătirea tuturor cadrelor didactice, prin includerea aspectelor specifice prevenirii și combaterii bullyingului în spațiile destinate învățământului.

Scopul practicii:

1. Promovarea relațiilor pozitive în întreaga școală, îmbunătățirea climatului școlar și promovarea unui mediu de învățare favorabil;
2. Implementarea strategiilor de educare, prevenire și combaterea intimidării și a comportamentelor de tip bullying;
3. Asigurarea și facilitarea accesului la servicii de sprijin și de specialitate pentru toți copiii din familiile celor implicați în situații de bullying (victime, martori, frații victimei);
4. Consolidarea atitudinilor care sunt incompatibile cu bullyingul, cu accent pe incluziune, acceptare și respect;
5. Promovarea relațiilor de respect și comuniune școlară, bazate pe încurajarea incluziunii școlare.

Activități:

- a) Realizarea unor activități de informare preventivă la nivelul unității de învățământ, pentru a preveni extinderea unor fapte similare;
- b) Propunerea și aplicarea unor măsuri ameliorative, mai ales în cazurile în care situațiile de bullying implică și persoane din afara școlii sau se manifestă în afara școlii;
- c) Intervenția realizată de Poliția de Proximitate, aceasta acționând conform prevederilor Codului Penal și ale Codului de Procedură Penală, coroborate cu alte dispoziții relevante. Pentru minorul cu vârsta mai mică de 14 ani, structurile de poliție anunță obligatoriu DGASPC;
- d) Cadru didactic (învățător/diriginte) va organiza, cu sprijinul consilierului școlar, discuții cu colectivul de elevi, cu rol de conștientizare a efectelor negative a acestui comportament și de promovare a unui climat școlar pozitiv, constructiv, sentimentului de solidaritate între elevi, cu scopul de a face intolerabil comportamentul abuziv.

Metodologia apare în Proiectul de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 221/2019, pentru modificarea și completarea Legii Educației Naționale nr.1/2011 privind violența psihologică-bullying, disponibil pe site-ul <https://www.edu.ro/etichete/norme-metodologice-antibullying>. Nivelurile la care se realizează intervenția în sistemul educațional preuniversitar pentru prevenirea și combaterea bullyingului sunt: unitatea de învățământ, inspectoratul școlar, centrul de resurse și de asistență educațională-CJRAE/CMBRAE, casa corpului didactic- CCD, și Ministerul Educației și Cercetării.

Intervenția multidisciplinară în situațiile de bullying se realizează interinstituțional, prin acțiunea în cooperare a instituțiilor abilitate – unitate de învățământ, direcție generală de asistență socială și protecția copilului, poliție, etc. Membrii echipei multidisciplinare specializate, familia și cadrele didactice contribuie la integrarea copilului victimă - martor sau agresor- în unitatea de învățământ, respectând, în toate intervențiile, interesul superior al copilului.

Sesizarea situațiilor de bullying la nivelul unității de învățământ se face către: conducerea unității de învățământ, cadre didactice, consilier școlar, linia europeană de asistență pentru copii 116 111, alte entități cu responsabilități în domeniu.

Întrucât se propune o abordare integrată, care să includă copilul, familia sa, comunitatea și școala, cea mai mare provocare este convingerea părinților și elevilor de a participa la activități de formare în domeniul prevenirii, identificării și combaterii bullyingului, ca formă a violenței manifestate în mediul școlar.

La nivel național nu există încă o statistică privitoare la scăderea sau creșterea ratei fenomenului, dat fiind faptul că normele Legii nr. 221/2019, prin care este prevenit și combătut bullying-ul în spațiile destinate învățământului, au fost aprobate la data de 10 iunie 2020, iar la acel moment, elevii s-au aflat în învățământ online, din cauza pandemiei de COVID -19. Totuși, la nivelul instituțiilor de învățământ, au loc schimbări vizibile în ceea ce privește activitățile desfășurate în acest sens, prin abordare integrată, care include elevul, părinții acestuia, școala și comunitatea.

Legea 221/2019 are un impact pozitiv asupra elevilor, întrucât construiește un climat școlar sigur și echilibrat, prin aducerea unei abordări sistemice în caz de bullying. Pentru ca Legea 211/2019 să poată fi aplicată întocmai, elevul, familia, comunitatea și școala trebuie să întreprindă demersuri comune, respectând metodologia Proiectului de Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 221/2019, pentru modificarea și completarea Legii Educației Naționale nr.1/2011 privind violența psihologică-bullying.

5 Concluzii și pașii următori

Toate țările implicate în proiect se confruntă cu efectele polarizării politice și sociale.

Preocupările comune ale **Austriei și Ciprului** sunt demne de remarcat, deoarece au numeroase practici pentru a preveni radicalizarea și ura. Dorim să creștem conștientizarea tuturor formelor de excludere și marginalizare și să promovăm autoacceptarea și vecinătatea, indiferent de naționalitate, gen sau orientare sexuală.

În acest context, **Austria** urmărește să prevină și să combată antisemitismul și extremismul violent - Centrul de Consiliere pentru Extremism, în timp ce programul Imagine din **Cipru** promovează pacea și conștientizează efectele dramatice ale rasismului contemporan.

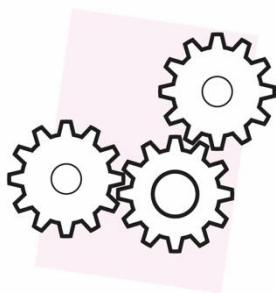
Atât **Portugalia**, cât și **România** se confruntă cu un sistem politic și cultural de polaritate, care le-a făcut să fie cele mai sărace țări din Europa: datorii externe excesive, număr mare de migranți, corupție, violență etc.

Fenomenul bullying-ului reprezintă o preocupare majoră pentru sistemele educaționale din **Portugalia** și **România**, care se confruntă cu o creștere accelerată a cazurilor de elevi care au fost victime ale agresiunii.

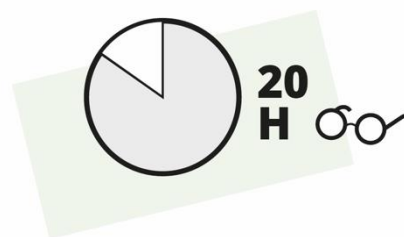
În acest context, asemănările dintre programul național - MOOC (Massive Open Online Course) „Bullying and Cyberbullying: Prevent & Act” (2019) ENABLE (Rețeaua Europeană Împotriva Bullying-ului în mediul de învățare și de agrement) (2016) și Legea nr. 221/2019, pentru modificarea și completarea Legii Educației Naționale nr.1/2011 privind violența psihologică-bullying, prin care autoritățile portugheze și române doresc să prevină și să combată fenomenul, prin activități care presupun consilierea părinților, elevilor și cadrelor didactice.

Polaritatea în mediul educațional se manifestă prin intoleranță, violență nejustificată, răutate sub toate formele, discriminare etc. În această cercetare ne-am concentrat pe două manifestări care sunt considerate o amenințare la adresa valorilor promovate de educația românească.

Am identificat cauzele și ilustrăm practicile abordate în ambele situații și vom folosi rezultatele raportului pentru dezvoltarea rezultatelor viitoare ale proiectului nostru.

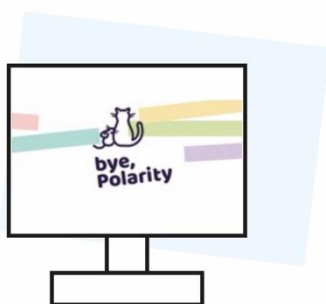

Un concept metodologic – didactic inovator
pe baza nevoilor grupului tinta

Material de învățare în formă imprimabilă și digitală pentru cel puțin 20 de ore de învățare

Material de predare și învățare pentru cel puțin 20 de ore de contact (setări de atelier) ca resurse digitale și analogice

Un site cu resurse
care oferă toate informațiile și resursele

Un ghid pentru formarea elevilor
pentru a face față polarizării tot mai mari pe rețelele de socializare și pentru a-i pregăti pentru a fi ambascadori pentru o Europă unită

Bye, Polarity nu numai că va oferi elevilor și profesorilor cunoștințe și cunoștințe cu privire la modul de a face față polarizării crescânde, dar se va concentra și pe posibilități concrete de acțiune pentru a contracara polarizarea crescândă. Impactul nostru intenționat este să inițiem o dezbatere amplă asupra polarizării în creștere și să dotăm cât mai mulți tineri și profesori cu instrumente pentru a contracara cu hotărâre polarizarea crescândă și pentru a susține o Europă unită și puternică.

6 Referințe

- Abric, J. C. (2002): *Psihologia comunicării - Teorii și modele*, Polirom.
- Abric, J. C. (2003): *Psihologia campului social*, Polirom, 2003.
- Ambroasă Ana Maria (2019): *Bipolarismul secolului XX: fundamente filosofico-ideologice și proiecții antropologice*, Institutul European, Iași.
- Bauman Zygmunt (1999): *Globalizarea și efectele sale sociale*, Antet, București.
- Bulzan, C. (2000): *Sociologia educației*, Editura Prier, Drobeta Turnu Severin.
- Drobot, L. (2008): *Pedagogie socială*, EDP.
- Toader Alexandru Dan (1995): *Psihologia schimbării și educația: polarități și accente ale procesului educațional*. Editura Didactică și Pedagogică, București.
- Tomina Gabriela Săveanu (2011): *Forme de participare la viața comunității, complementaritate sau opoziție*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.

Surse WEB

- Beratungsstelle Extremismus. (n.d.): Available at: <https://www.beratungsstelleextremismus.at/>
- BGBl. (2022): Available at: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=Bundesnormen&Gesetzesnummer=10009600>
- Boese V., Alizada N., Lundstedt M., Morrison K., Natsika N., Sato Y., Tai H., and Lindberg S. (2022): *Autocratization Changing Nature? Democracy Report 2022*. Varieties of Democracy Institute (V-Dem). Available at: https://v-dem.net/media/publications/dr_2022.pdf
- Helms, L. (2017): *Polarisierung in der Demokratie: Formen und Wirkungen*. Österreichische Zeitschrift für Politikwissenschaft, Vol. 45, 58–68. Available at: <https://webapp.uibk.ac.at/ojs/index.php/OEZP/article/view/1817/1477>
- *RosaLila PantherInnen*. (2022): Available at: <https://www.homo.at/angebote/bildung/schulworkshop/>
- Tichy, G. (2021): *Wirtschaft und Gesellschaft – 2021*. Heft 1. 41-61. Available at: https://emedien.arbeiterkammer.at/viewer/ppnresolver?id=AC08890876_2021_1
- *Übersicht über die 14 Pädagogischen Hochschulen in den vier Verbänden*. (n.d.): Bundesministerium für Bildung, Wissenschaft und Forschung. Available at: https://www.bmbwf.gv.at/Themen/schule/fpp/ph/pv_verb.html
- *EDUCATION: Imagine programme helping to reconcile divided Cyprus - Financial Mirror*
- *Education for a Culture of Peace – 'IMAGINE' AHDR Cyprus*
- *Bi-communal school leaders attend conference on peace education in Cyprus - Global Campaign for Peace Education (peace-ed-campaign.org)*
- *Young Migrant Women in Secondary Education – Promoting Integration and Mutual Understanding through Dialogue and Exchange | European Website on Integration (europa.eu)*
- *agogi_ygeias.pdf (moec.gov.cy)*
- *Structured Dialogue | EuroAccess Macro-Regions (euro-access.eu)*
- *Cypriot bishop faces hate speech inquiry over homophobic remarks | Cyprus | The Guardian*
- *Cyprus push to ban gay conversion therapy amid exorcism claim | Inquirer News*
- *Cyprus - Migrants & Refugees Section (migrants-refugees.va)*
- <https://www.ics.ulisboa.pt/books/book2/ch07.pdf>
- <http://equiproject.eu/wp-content/uploads/2019/11/Guide-EU.pdf>
- http://equiproject.eu/wp-content/uploads/2020/01/Sumarioexecutivo_Portugal-1.pdf
- http://equiproject.eu/wp-content/uploads/2020/01/Portugal_guide.pdf
- <http://equiproject.eu/portugal-blog/>
- <https://ces.uc.pt/pt/investigacao/projetos-de-investigacao/projetos-financiados/equi-x>
- http://enable.eun.org/implementing_enable
- <http://enable.eun.org/about>
- http://enable.eun.org/c/document_library/get_file?uuid=37135730-86d0-43ca-848f-cabc18744190&groupId=4467490
- <https://www.seguranet.pt/sites/default/files/2019-05/Manual%20Enable.pdf>
- <https://www.seguranet.pt/pt/noticias/atividades-de-prevencao-de-bullying-e-de-ciberbullying-manual-enable>
- <https://www.seguranet.pt/pt/noticias/mooc-bullying-e-ciberbullying-prevenir-agir>
- https://www.dge.mec.pt/sites/default/files/ECidania/Referenciais/media_education_guidance_dge_pt.pdf
- https://www.dge.mec.pt/sites/default/files/ficheiros/referencial_educacao_media_2014.pdf
- https://www.dge.mec.pt/sites/default/files/ECidania/EDucao_Desenvolvimento/development_education_guidelines_preschool_education_basic_education_and_secondary_education.pdf
- https://www.dge.mec.pt/sites/default/files/ECidania/educacao_desenvolvimento/Documentos/referencial_de_educacao_para_o_desenvolvimento.pdf
- https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/13_17_Rolul%20stimei%20de%20sine%20in%20adaptarea%20sociala%20a%20adolescentilor.pdf;
- https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Probleme%20ale%20polaritatii%20sistemelor%20internationale_0.pdf;
- http://old.uprn.ro/cercetare/studia%20website/Studia_nr_1_integral_cuprins.pdf;
- https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/37_38_Educatia%20interculturala%20in%20invatamantul%20primar.pdf;
- https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Scoala%20Waldorf.pdf;
- http://www.repository.utm.md/bitstream/handle/5014/6654/Conf_StiinteSocioUmanist_2014_pg182-184.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- <https://www.edu.ro/norme-metodologice-de-aplicare-legii-%C3%AEmpotriva-violentei-%C8%9Bei-psihologice-bullying-au-fost-publicate-%C3%AEn>
- <https://pasaportpentrusucces.ro/programe-scoli/4peace-program-antibullying-3/>
- <https://www.salvaticopiii.ro/ce-facem/protectie/protectie-impotriva-violentei/prevenirea-violentei-in-scoala>
- https://ec.europa.eu/homeaffairs/system/files/201911/ran_polarisation_management_manual_amsterdam_06072017_ro.pdf
- <https://jurnalul.ro/editorial/polarizarea-politica-885882.html>

- <https://philpapers.org/archive/VICHTA.pdf>

www.byepolarity.eu

<https://www.facebook.com/bye-Polarity-103509115621549>

https://www.instagram.com/bye_polarity/

